

USAID
DIN PARTEA POPORULUI
AMERICAN

PROIECT

COOPERAREA INTERCOMUNITARĂ ȘI REGIONALIZAREA SERVICIILOR DE ALIMENTARE CU APĂ ȘI DE CANALIZARE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Cuprins

Introducere	4
PARTEA ÎNTÎI – GHID PRACTIC PENTRU AUTORITĂȚILE PUBLICE LOCALE	6
I. Există baza legală necesară pentru cooperarea intercomunitară?	6
II. Care sunt formele posibile de cooperarea a APL în condițiile legislației actuale?	8
III. Care sunt pașii practici pentru crearea unei structuri de cooperare intercomunitară în domeniul AAC?.....	13
PARTEA A DOUA – POLITICI PUBLICE/SCHIMBĂRI LEGISLATIVE NECESARE	17
IV. Situația actuală în domeniul cooperării intercomunitare în prestarea serviciilor de AAC în Republica Moldova	17
V. Analiza experienței altor țări în reglementarea și instituționalizarea CIC și regionalizării serviciilor de AAC	20
VI. Concluzii	25
VII. Recomandări	26
A. Pentru autoritățile publice locale	26
B. Pentru autoritățile publice centrale	26
C. Pentru comunitatea de donatori și societatea civilă.....	26
VIII. ANEXE	28
Anexa 1. Propuneri de modificare a cadrului legislativ (scenariul 1, modelul român).....	28
Anexa2. Legea Republicii Macedoniei cu privire la cooperarea inter-municipală (idei pentru scenariul 2, modelul macedonean)	37

Realizarea acestui studiu a fost posibilă cu suportul acordat de poporul american prin intermediul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Conținutul acestui studiu este responsabilitatea exclusivă a autorilor și a Congresului Autorităților Locale din Republica Moldova și nu reflectă neapărat punctul de vedere al USAID sau a Guvernului Statelor Unite.

Abrevieri și acronime

AAC – (Serviciul de) Alimentare cu Apă și Canalizare

ADI – Asociație de Dezvoltare Intercomunitară

COR – Compania Operatorului Regional

APL – Autorități publice locale

CIC – Cooperare Intercomunitară. În acest document noțiunile de cooperare intermunicipală, cooperare intercomunală și cooperare intercomunitară se folosesc cu sens identic.

CALM – Congresul Autorităților Locale din Moldova

Introducere

Accesul la apă sigură, este și – în condițiile unei continue degradări a condițiilor climaterice și de mediu – va continua să fie unul dintre cele mai fundamentale drepturi ale omului. Dreptul la apă curată ar trebui poate chiar să fie expres prevăzut de Constituție. De fapt, indirect acest drept este inclus la art. 37 din legea supremă a Republicii Moldova, care **consfințește dreptul fiecăruia la un mediu înconjurător neprimejdios** din punct de vedere ecologic pentru viață și sănătate, precum și **la produse alimentare** și obiecte de uz casnic inofensive.

Alimentarea populației cu apă potabilă este una din cele mai actuale probleme sociale, economice și ecologice. Sectorul de alimentare cu apă și canalizare din Republica Moldova se confruntă actualmente cu provocări majore - învechirea continuă a infrastructurii (inclusiv datorită neajustării și neincluzării în tarif a costurilor de amortizare și a investițiilor), acces limitat la surse de apă sigure și de calitate, capacitatea scăzută de plată a populației și scăderea consumului de apă (ca urmare a capacității limitate de plată), management ineficient, etc.

Una din soluțiile capabile să răspundă la o bună parte din provocările menționate mai sus este *cooperarea intercomunitară și regionalizarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare*, pentru care este necesară implementarea unui cadru instituțional adecvat pentru a îmbina serviciile de alimentare cu apă și de canalizare în cadrul unui proces de operare în comun.

Promovarea cooperării intercomunitare și regionalizarea serviciilor va constitui în viitorul apropiat un aspect principal al politicii de dezvoltare a sectorului serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare. Cooperarea intercomunitară poate conduce la îmbunătățirea performanțelor din sector printr-un management mai bun și mai profesional, precum și prin beneficierea de economii de scară. De asemenea, cooperarea intercomunitară și efectul regional reprezintă un avantaj și sporesc șansele de a beneficia de finanțări, inclusiv din fonduri europene. Nu în ultimul rând, prin cooperarea unităților administrativ-teritoriale în organizarea și furnizarea serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare, prin solidaritatea comunităților mari și mici, bogate și sărace, se contribuie la echilibrarea nivelului de dezvoltare a localităților.

Din aceste considerente, în cadrul proiectului „Consolidarea capacităților autorităților publice locale în domeniul gestionării serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare” implementat de Congresul Autorităților Locale din Moldova cu suportul financiar acordat de către Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) a fost planificată realizarea unui studiu care să pună baza pentru activitățile CALM de consolidare a capacităților locale în acest domeniu, precum și pentru promovarea de schimbări la nivel de politici și de legislație.

Acest Studiu este destinat, pe de o parte, autorităților publice locale, pentru care sunt incluse informații utile privind inițierea și realizarea cooperării intercomunitare, pe de altă parte - autorităților publice centrale, societății civile și experților, pentru care se vine cu propuneri care pot sta la baza dezvoltării și reglementării la nivel legislativ a modelului de cooperare.

Astfel, **partea întâi a Studiului** reprezintă un ghid practic pentru autoritățile publice locale în care este prezentată baza legală care confirmă dreptului autorităților locale de a se asocia și de a coopera în prestarea serviciilor publice, formele posibile de cooperare în condițiile legislației actuale, precum și etapele principale de instituire a cooperării.

În **partea a doua** – politici publice/schimbări legislative necesare este analizată situația actuală în domeniul cooperării intercomunitare în prestarea serviciilor de alimentare cu apă și de

canalizare în Republica Moldova și experiența altor țări în reglementarea și instituționalizarea cooperării intercomunitare, în special cea a României și Macedoniei.

În final, Studiul vine cu un set de concluzii și recomandări destinate autorităților publice locale, autorităților publice centrale, comunității de donatori și societății civile. De asemenea, în anexele studiului se conțin propuneri de modificare a cadrului legislativ, precum și Legea Republicii Macedonia privind cooperarea intermunicipală.

PARTEA ÎNTÎI – GHID PRACTIC PENTRU AUTORITĂȚILE PUBLICE LOCALE

I. Există baza legală necesară pentru cooperarea intercomunitară?

N.B. Legislația actuală prevede expres dreptul autorităților publice locale de a coopera, atât în apărarea intereselor comune, cât și în realizarea de lucrări și prestarea de servicii publice de interes comun. Așadar, în esență, autoritățile publice locale au dreptul și baza legală elementară necesară pentru cooperare, totuși legislația actuală lasă nereglementate unele aspecte importante ce țin de mecanismul de instituționalizare a cooperării.

Dreptul autorităților locale de a se asocia și de a coopera în prestarea serviciilor publice, inclusiv în domeniul serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare (AAC) este prevăzut expres sau reiese din analiza următoarelor prevederi legislative:

1) **Legea nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală**¹, prevede la art. 14, alineatul 1, litera j) competența consiliului local de a decide, în condițiile legii, **asocierea cu alte APL, inclusiv din străinătate, pentru realizarea unor lucrări și servicii de interes public, pentru promovarea și protejarea intereselor autorităților APL, precum și colaborarea cu agenți economici și asociații obștești din țară și din străinătate în scopul realizării unor acțiuni sau lucrări de interes comun.** În mod similar, art. 43, alin. (1), lit. t) din aceeași lege prevede dreptul consiliului raional de a decide asocierea cu alte autorități ale administrației publice locale în realizarea serviciilor publice locale.

2) **Legea nr. 435 din 28.12.2006 privind descentralizarea administrativă**², care prevede la articolul 3, litera h) **principiul parteneriatului public-privat, public-public, public-civil, care presupune garantarea unor posibilități reale de cooperare între guvern, autoritățile locale, sectorul privat și societatea civilă.** De asemenea, legea prevede la articolul 5 faptul că autoritățile publice locale de nivelurile întâi și al doilea, precum și cele **centrale pot coopera**, în condițiile legii, pentru a asigura realizarea unor proiecte sau **servicii publice care solicită eforturi comune ale acestor autorități.**

3) **Legea nr. 1402 din 24.10.2002 privind serviciile publice de gospodărie comunală**³ prevede la **art. 6 principiul asocierii intercomunale** și a parteneriatului, iar la art. 14 alin. (4) prevede că autoritățile APL pot adopta decizii în legătură cu **asocierea serviciilor publice de gospodărie comunală în vederea realizării unor investiții de interes comun din infrastructura tehnico-edilitară**, precum și în legătură cu **participarea lor cu capital social sau cu bunuri la capitalul sau bunurile agenților economici pentru realizarea de lucrări și furnizarea/prestarea de servicii publice de gospodărie comunală la nivel local sau raional**⁴, după caz, pe bază de convenții care prevăd și **resursele financiare constituite din contribuțiile autorităților administrației publice locale (convențiile se încheie de către ordonatorii principali de credite, în baza mandatelor aprobate de fiecare consiliu local sau raional).** De asemenea, la art. 13 legea menționează că Guvernul asigură **promovarea parteneriatului și asocierii inter-comunale pentru înființarea și exploatarea unor sisteme tehnico-edilitare zonale.**

¹ Monitorul Oficial nr.32-35/116 din 09.03.2007

² Monitorul Oficial nr.29-31/91 din 02.03.2007

³ Monitorul Oficial nr.14-17/49 din 07.02.2003

⁴ În proiectul legii cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și canalizare înregistrat în parlament la 14 iunie 2013 cu nr. 258, este menționat expres și nivelul regional.

4) **Legea nr. 436 din 06.11.2003 privind Statutul-cadru al satului (comunei), orașului (municipiului)**⁵ prevede că consiliul local stabilește în Statutul localității pe care în aprobă **condițiile de cooperare** a autorității administrației publice a unității administrativ-teritoriale **cu alte autorități ale administrației publice din țară** și cu autoritățile similare din străinătate, modul de aderare la organismele naționale sau internaționale în vederea protecției și promovării intereselor comune.

5) **Carta Europeană a Autonomiei locale din 15.10.85**⁶ prevede la **Articolul 10** dreptul de asociație al colectivităților locale, și anume, stabilește că *colectivitățile locale au dreptul, în exercițiul competențelor lor de a coopera în cadrul legii, de a se asocia cu alte colectivități locale pentru realizarea unor sarcini de interes comun.*

De asemenea, poate fi menționat faptul că și **Strategia națională de descentralizare pentru anii 2012-2015** aprobată prin legea nr. 68 din 05.04.2012⁷ *crearea de instrumente instituționale, legale și financiare care să stimuleze furnizarea eficientă a serviciilor specifice competențelor descentralizate (asociere, concesiune, contractare), precum și crearea de condiții pentru implementarea opțiunilor de [...] de cooperare inter-municipală.*

N.B. În afară de bază legislativă, care reprezintă un factor extern, autoritățile locale trebuie să se asigure că sunt întrunite și anumite condiții interne, cu ar fi:

- existența voinței politice clare de a coopera, înțelegând că cooperarea înseamnă în primul rând coeziune, sau cu alte cuvinte că cooperarea înseamnă atât a primi (beneficii, avantaje), cât și a da (contribuție).
- realizarea unor studii/analize de bază care să argumenteze fezabilitatea și sustenabilitatea (sub aspect economic, geografic, tehnic, legal, etc.) cooperării;
- există susținere din partea populației (în special când există chestiuni sensibile – modificare de tarife, subsidierea încrucișată între localități, construcția rețelelor pe terenuri private, etc.)
- este conștientizat faptul că serviciul nu neapărat va deveni mai ieftin prin cooperarea inter-comunitară, în special atunci când crește calitatea, acoperirea, sunt realizate investiții.
- etc.

⁵ Monitorul Oficial nr. 244-247/972 din 12.12.2003

⁶ Ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr.1253-XIII din 16.07.97

⁷ Monitorul Oficial nr.143-148/465 din 13.07.2012

II. Care sunt formele posibile de cooperarea a APL în condițiile legislației actuale?

N.B. Deși prevede expres dreptul autorităților publice locale la asociere și cooperare în prestarea serviciilor publice, cadrul normativ în vigoare nu este la fel de explicit și în privința formelor și modelelor organizatorico-juridice de instituționalizare a cooperării intercomunitare.

Mai mult ca atât, așa cum arată analiza puținelor proiecte de cooperarea intercomunitară care au fost implementate sau sunt în curs de implementare - atât în domeniul serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare, cât și a altor servicii publice locale - alegerea și designul modelului organizatorico-juridic de instituționalizare a cooperării este una din cele mai dificile sarcini și etape în implementarea proiectelor respective. De asemenea, analiza unor cazuri existente de cooperare intercomunitară în prestarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare relevă faptul că cooperarea se rezumă uneori la simpla interconectare a rețelelor și livrarea serviciului de către un operator dintr-o localitate abonaților din altă localitate (între aceștia existând contracte directe), fără ca autoritățile locale din aria de deservire să fie incluse în vreun fel la moment în mecanismul instituțional.

În condițiile unei reglementări legislative neclare și chiar lacunare, proiectarea și aplicarea unui sau câtorva modele de instituționalizare a cooperării intercomunitare reprezintă un exercițiu care se bazează pe analiza și coroborarea mai multor acte normative. În rezultat au fost identificate câteva posibilități legale de cooperare a unităților administrativ-teritoriale în condițiile legislației actuale, acestea fiind expuse mai jos.

1. Forme neinstituționalizate de cooperare (neformală sau pe baza acordurilor, contractelor – fără crearea unei persoane juridice noi).

Nu toate inițiativele de cooperare în domeniul AAC sau a altor servicii publice de gospodărie comunală necesită crearea unei persoane juridice comune (de exemplu operator/societate comercială sau asociație a UTA).

Formele de instituționalizare sau formalizare a cooperării inter-comunitare depind în mare măsură de intensitatea cooperării. Cu alte cuvinte, cooperarea poate viza întreg procesul de organizare și furnizare a serviciului public de AAC sau poate cuprinde doar anumite elemente, cum ar fi planificarea comună, realizarea de lucrări concrete în comun, investiții comune, utilizarea în comun a unei surse de apă, etc. Prin urmare, pentru cooperări complexe, vor fi aplicate forme complexe de instituționalizare (de ex. fondarea în comun a unor persoane juridice), iar pentru cooperări și activități comune mai simple, cu o durată limitată în timp sau care vizează o lucrare concretă, vor fi aplicate forme mai simple de reglementare juridică – acorduri, contracte.

A. În acest sens, o primă formă neinstituționalizată reiese din posibilitățile oferite de articolul 5 din Legea privind descentralizarea administrativă, care prevede că *autoritățile publice locale de nivelurile întâi și al doilea, precum și cele centrale pot coopera, în condițiile legii, pentru a asigura realizarea unor proiecte sau servicii publice care solicită eforturi comune ale acestor autorități. Cât privește mecanismul, legea prevede că activitățile care trebuie desfășurate prin cooperare sînt fixate în acordurile semnate între părți, în condițiile legii, în strictă conformitate cu*

resursele bugetare și cu responsabilitățile asumate de ele. De asemenea legea stabilește că acordurile încheiate vor conține stabilirea clară a surselor de finanțare și a limitelor puterii de decizie pentru fiecare nivel de autoritate publică în parte, precum și a termenelor de realizare a acordului.

B. O altă formă neinstituționalizată de cooperare o reprezintă contractul de societate civilă, reglementat de articolele 1339-1354 al Codului civil al Republicii Moldova⁸. Conform codului civil, prin contractul de societate civilă, părțile la contract se obligă reciproc **să urmărească în comun scopuri economice ori alte scopuri, fără a constitui o persoană juridică, împărțind între ele foloasele și pierderile.**

Printre particularitățile de bază ale contractului de societate civilă trebuie de menționat faptul că acesta nu conduce la apariția unei persoane juridice, nu este supus înregistrării, iar asociații (părțile contractului) răspund pentru obligațiile societății civile în mod solidar. În raporturile interne, întinderea răspunderii se stabilește după cotele-părți din patrimoniul social dacă în contract nu este prevăzut altfel. Dacă în contract nu este prevăzut altfel, asociații gestionează împreună actele societății civile și reprezintă împreună societatea în exterior. Dacă în contract nu este prevăzut altfel, asociații participă la venituri și suportă pierderile proporțional cotelor-părți ce le revin din patrimoniul social.

Un exemplu de aplicare a contractului de societate civilă poate fi organizarea în comun a achizițiilor publice de bunuri (consumabile, materiale de construcție) sau servicii sau lucrări necesare în procesul de organizare și furnizare a serviciilor publice de AAC. În acest sens, legea nr. 96 din 13.04.2007 privind achizițiile publice⁹ stabilește la articolul 12 alineatul (3) că *autoritate contractantă este și o asociație de autorități contractante, membrii căreia desemnează din rândul lor, prin act juridic civil, o persoană juridică care îi reprezintă, în calitate de achizitor unic, în raporturile cu orice operator economic, executant de lucrări sau prestator de servicii.* Actul juridic civil menționat la acest articol poate fi contractul de societate civilă.

2. Cooperare prin crearea unui operator comun (regional) cu capital integral public

Autoritățile publice locale pot coopera prin fondarea în comun a unui operator căruia îi vor delega gestionarea serviciului public de alimentare cu apă și infrastructura aferentă. Pentru a simplifica lucrurile, este preferabil ca operatorul comun să fie creat exclusiv cu participarea capitalului public (APL de nivelul unu și doi), or, în cazul implicării capitalului privat ar fi exclusă din start posibilitatea delegării directe a gestiunii serviciului public de AAC. Aceasta deoarece conform regulilor de economie de piață și a competiției, concretizate și de articolul 21, alineat (2) din legea privind serviciile publice de gospodărie comunală, *delegarea gestiunii serviciilor publice de gospodărie comunală către operatori se va face în condiții de transparență, prin licitație publică organizată conform legii.*¹⁰

Cooperarea în domeniul serviciilor publice de gospodărie comunală prin înființarea unui operator comun (societate comercială) se bazează următoarele prevederi legislative:

⁸ Adoptat prin legea nr. 1107-XV din 06.06.2002//Monitorul Oficial al R.Moldova nr.82-86/661 din 22.06.2002

⁹ Monitorul Oficial 107-111/470 din 27.07.2007

¹⁰ Este adevărat că legislația actuală nu prevede excepțiile când gestionarea serviciul public poate fi delegată direct unor operatori, cum ar fi celor creați în baza unui consorțiu al APL, cu capital integral public și asupra căruia APL exercită un control similar, la fel cum l-ar asupra unui departament propriu (în cazul gestiunii directe).

- art. 14, alin. (2), litera i) din legea privind administrația publică locală, care prevede competența consiliului local de a *decide, în condițiile legii, înființarea întreprinderilor municipale și societăților comerciale sau participarea la capitalul statutar al societăților comerciale*. Art. 80 din aceeași lege prevede pentru consiliul local dreptul de a *decide înființarea, în condițiile legii, a unor întreprinderi municipale și societăți comerciale, în scopul executării unor lucrări de interes local, prin utilizarea capitalului statutar constituit din aportul consiliului respectiv și al altor persoane juridice și fizice*.
- Art. 14, alineatul (4), litera c) și e) din Legea privind serviciile publice de gospodărie comunală care prevede dreptul autorităților locale de a decide privind *asocierea serviciilor publice de gospodărie comunală în vederea realizării unor investiții de interes comun din infrastructura tehnico-edilitară și privind participarea lor cu capital social sau cu bunuri la capitalul sau bunurile agenților economici pentru realizarea de lucrări și furnizarea/prestarea de servicii publice de gospodărie comunală la nivel local sau raional, după caz, pe bază de convenții care prevăd și resursele financiare constituite din contribuțiile autorităților administrației publice locale. Convențiile se încheie de către ordonatorii principali de credite, în baza mandatelor aprobate de fiecare consiliu local sau raional*.

Autoritățile publice locale pot înființa operatorul comun sub forma societăților comerciale prevăzute de legislația civilă în vigoare: societate cu răspundere limitată, societate pe acțiuni. Teoretic este posibilă crearea operatorului și în forma de societate în nume colectiv și societate în comandită, însă aceste forme nu sunt recomandabile deoarece în cazul lor asociații răspund solidar și nelimitat cu întreg patrimoniul lor pentru obligațiile societății (nu doar în limita participării la capitalul social ca în cazul SRL sau SA).

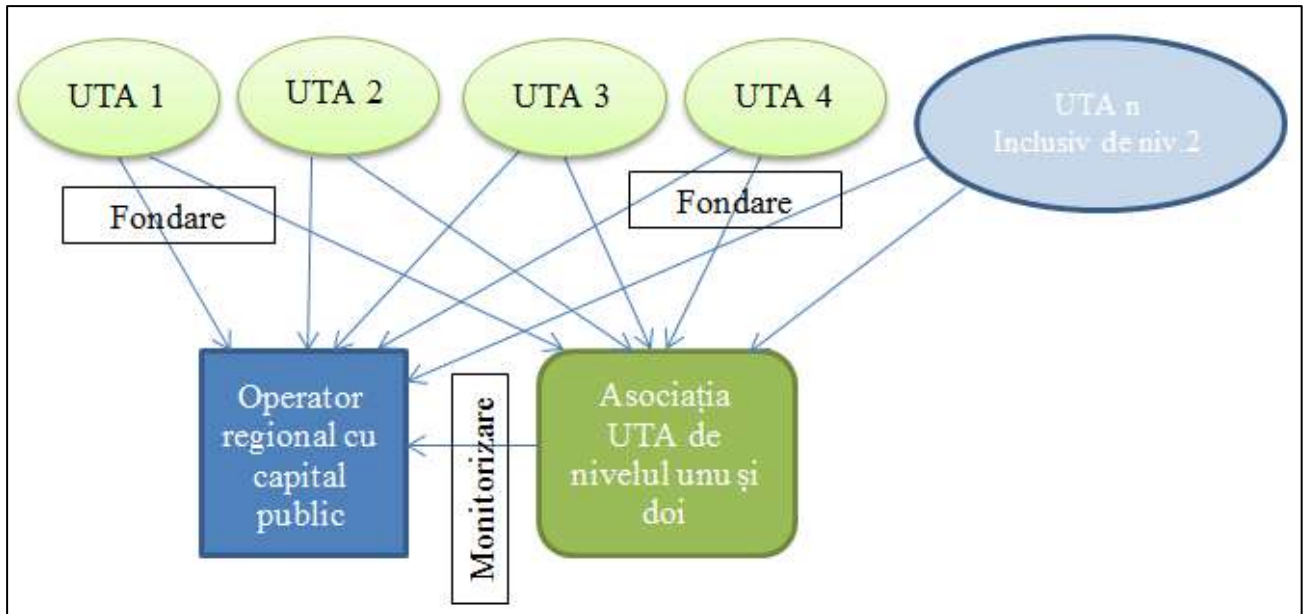
N.B. Autoritățile publice locale pot opta pentru forma SRL sau SA a operatorului comun pe care îl fondează. Fiecare din ele prezintă avantaje și dezavantaje, alegerea fiind determinată de particularitățile fiecărui caz aparte de cooperare. Unele sugestii care ar putea ghida APL în alegerea formei de organizare juridică a operatorului comun sunt prezentate mai jos:

- SRL are un capital social minim de doar 5400 lei, pe când SA de 20 000 lei;
- În SRL numărul maxim de asociați este de maxim 50, iar în SA nu este limitat. Din acest punct de vedere SRL este adecvat pentru inițiative de cooperare în care numărul de localități participante nu este prea mare. În caz contrar dacă în viitor numărul de asociați ai SRL-ului va depăși 50, va fi necesară o reorganizare a societății;
- SA este o formă mai complexă, dar care implică și multe formalități și costuri adiționale în comparație cu SRL – evaluarea de către o companie independentă specializată a contribuțiilor în natură la capitalul social, registre (de ex. al acțiunilor și deținătorilor de acțiuni), înregistrarea hârtiilor de valoare la Comisia Națională a Pieții Financiare, etc. SA ca formă de organizare este recomandabilă pentru operatorii cu un număr mai mare de fondatori și cu capacități sporite care ar putea face față cerințelor.

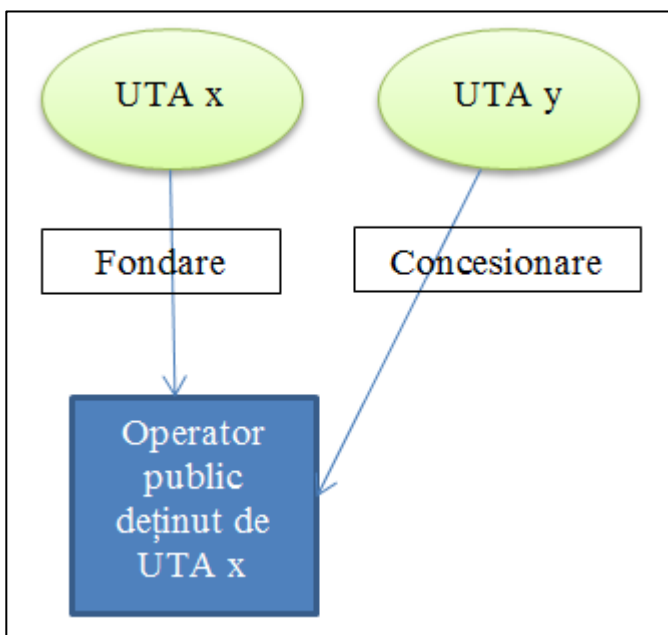
În mod opțional, unitățile administrative-teritoriale care participă la fondarea operatorului comun pentru prestarea serviciilor publice de AAC, pot crea și o asociație căreia ar putea să îi confere un rol de monitorizare al operatorului și de pregătire a proiectelor deciziilor care ulterior ar trebui să fie adoptate de către consilii locale. În condițiile legislației actuale, acest element al unui model mai complex de instituționalizare a cooperării inter-comunitare aplicabil de exemplu în România, unde există Asociații de Dezvoltare Intercomunitară, reprezintă mai mult un for de discuții, deoarece

legea nu prevede posibilitatea de a delega acestor asociații anumite competențe în domeniul organizării serviciilor publice – de ex. aprobarea tarifelor, planificare, monitorizare, etc.

N.B. Asociația UTA pentru monitorizarea operatorului comun, atragerea investițiilor, etc. poate fi creată sub forma Asociației „Uniunii de persoane juridice”, prevăzută de art. 181 din Codul civil. Alte forme ale ASOCIAȚIEI, cum ar fi ai *Asociația Obștească*, sunt excluse deoarece legislația prevede în mod expres interdicția pentru autoritățile publice de a fi fondatori ai asociațiilor obștești.

3. Prestarea serviciilor de AAC de către operatorul public al unei UTA localităților din împrejurimi

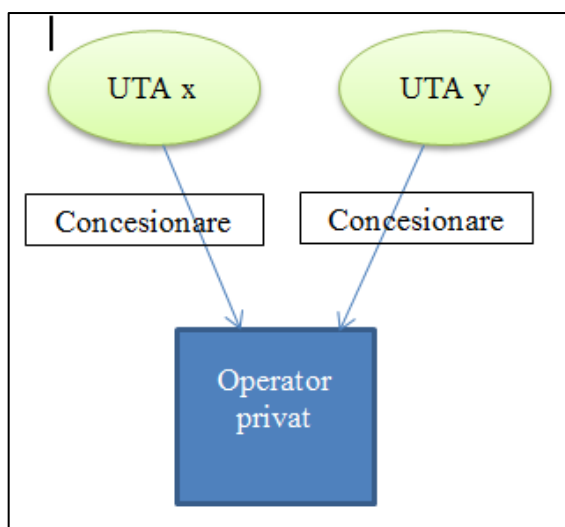
Articolul 23 alineatul (4) din legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402 din 24.10.2002 stabilește că *operatorii înființați de autoritățile administrației publice locale își pot desfășura activitatea și în afara razei teritoriale a acestora, participând astfel la dezvoltarea pieței libere a operatorilor.*

Prin urmare, fără ca unitatea administrativ teritorială să participe la fondarea în comun a operatorului, aceasta poate concesiona serviciul public operatorului public al unei alte localități. Pentru aceasta însă, autoritatea concedentă trebuie să organizeze un concurs conform regulilor generale de acordare a

concesiunilor, iar operatorul localității trebuie să participe pe baze egale cu alți ofertanți (inclusiv privați) la acest concurs.

Modelul în cauză este, spre exemplu, aplicat în cazul municipiului Chișinău a cărui operator („Apă-Canal” Chișinău) prestează servicii de AAC în suburbii și raioanele învecinate (Anenii Noi, Ialoveni, etc.). Aceeași schemă este aplicată și în orașul Florești, a cărui operator prestează serviciul localităților megieșe.

4. Concesionarea serviciului unui operator privat comun/sau PPP

O altă formă de cooperare a autorităților locale în condițiile legislației actuale ar fi concesionarea serviciului de către două sau mai multe administrații locale unui operator privat comun.

Chiar dacă legea cu privire la concesiuni, la fel ca și legea cu privire la serviciile publice de gospodărie comunală nu prevede expres această posibilitate, fiind ambele destul de învechite, această formă de cooperare reiese din analiza experienței europene (directivele privind achizițiile publice, utilitățile publice, concesiuni, etc.).

De asemenea baza legală este asigurată de Legea nr. 179/10.07.2008 cu privire la parteneriatul public-privat¹¹, care definește în articolul 2 noțiunea de *partener public – persoană juridică de drept public sau asociație a acestor persoane care stabilește un raport de parteneriat public-privat*.¹²

Asociația persoanelor juridice de drept public prevăzută de legea privind parteneriatul public-privat poate fi realizată prin contractul de societate civilă.

¹¹ Monitorul Oficial 165-166/605 din 02.09.2008

¹² În Manual privind instrumentarul necesar cooperării inter-municipale, elaborat de către Consiliul European, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare și Inițiativa Administrația Locală a Open Society, 2010; http://www.municipal-cooperation.org/images/4/4c/IMC_Toolkit_Manual.pdf, autorii menționează de asemenea această posibilitate: „Pe de altă parte, mai multe APL pot subcontracta o companie privată pentru a presta servicii. Acest tip de acord de externalizare a cooperării intercomunitare este foarte frecvent.”

III. Care sunt pașii practici pentru crearea unei structuri de cooperare intercomunitară în domeniul AAC?

Etapa I – de pregătire. Indiferent de forma de cooperare aleasă, primii pași în stabilirea unei cooperări intercomunitare care ar trebui să fie întreprinși cuprind:

- Identificarea potențialilor parteneri. Au loc discuții între autoritățile publice locale respective. La această etapă pot fi încheiate acorduri inițiale de cooperare sau de intenție, în special atunci când inițiativa de cooperare urmează să fie cofinanțată și din granturi;
- Realizarea unui studiu de oportunitate/fezabilitate. Este un pas important, care va analiza mai multe scenarii/modele pentru toate aspectele cooperării, propunând cele mai optime soluții și va contribui la reducerea riscurilor.
- Realizarea dezbaterilor publice, consultarea populației, campanii de informare și conștientizare.
- Identificarea surselor de finanțare.

N.B. La etapa actuală majoritatea inițiativelor de cooperare intercomunitară în domeniul AAC se bazează pe surse financiare care provin din granturi, proiecte, APL beneficiind și de asistență tehnică corespunzătoare în implementarea cooperării.

Totuși în termen lung, operarea serviciului și durabilitatea acestuia trebuie să se bazeze pe tarifele colectate și pe bugetele locale (pentru investiții). De aceea, la etapa de pregătire este necesar să fie realizat un sondaj în rândul populației localităților vizate, pentru a analiza dorința și capacitatea de plată, atât sub aspectul costurilor de conectare, cât și a tarifelor la apă și canalizare. În special trebuie abordată problema grupurilor vulnerabile, care nu au resursele necesare pentru conectarea la rețeaua de alimentare cu apă și de canalizare.

II. Etapa de realizare. În cadrul acestei etape sunt mai mulți pași care diferă în dependență de modelul de cooperare ales.

În cazul cooperării prin crearea unui operator comun cu capital integral public, următorii pași de bază vor fi parcurși:

1. Consiliile locale ale viitorilor fondatori adoptă decizii privind participarea lor de principiu la fondarea/reorganizarea Societății pe Acțiuni (sau eventual a SRL).
2. Crearea unui grup de lucru/negociere pentru stabilirea contribuției fiecărei localități la formarea capitalului social a viitorului operator regional (bunurile care reprezintă contribuția în natură trebuie să fie mai întâi evaluate de o companie independentă specializată). De asemenea mărimea capitalului social a viitoarei societăți pe acțiuni trebuie să fie decisă/determinată. Sunt pregătite proiectele actelor de constituire – contractul de societate și statutul societății.
3. Adoptarea de către consiliile locale a deciziilor propriu-zise privind participarea la fondarea societății pe acțiuni. Contribuția exactă în bani și în natură a respectivei unități administrativ teritoriale trebuie să fie menționată expres în decizie. Consiliul aprobă prin această decizie statutul companiei și contractul de societate și împuternicește primarul să le semneze.
4. Contractul de societate și statutul trebuie să fie semnat de toți fondatorii.

5. Asigurarea transferării aporturilor în bani și în natură la formarea capitalului social al societății pe acțiuni. Contribuția în bani trebuie să fie transferată pînă la adunarea generală de constituire, iar contribuția în natură – timp de o lună după înregistrare.

6. Adunarea generală de constituire trebuie să fie organizată și să aibă loc. Conform articolului 36 din Legea nr. 1134 din 02.04.97 privind societățile pe acțiuni¹³, *adunarea constitutivă este legală (are cvorum) dacă la ea sînt prezenți toți fondatorii sau reprezentanții lor. În caz de lipsă a cvorumului, adunarea se convoacă repetat. Dacă și la adunarea constitutivă convocată repetat lipsește cvorumul, se consideră că fondarea societății nu a avut loc prin decizia fondatorilor și a reprezentanților lor prezenți. Această decizie se aduce la cunoștința tuturor fondatorilor în termen de 7 zile de la data luării ei.*

7. Înregistrarea noii persoane juridice, societatea pe acțiuni, la Camera Înregistrării de Stat (sunt o serie de pași administrativi care trebuie să se întreprindă) – mai multă informație este disponibilă la adresa <http://cis.gov.md/>

N.B. Din punct de vedere juridic, crearea societății comerciale (operator comun) poate începe de la trei situații diferite:

1. Crearea a unei entități juridice noi – Societatea pe Acțiuni sau Societatea cu Răspundere Limitată. În acest caz fondarea noii Societăți pe Acțiuni pornește de la zero, aceasta nu se bazează pe o entitate juridică pre-existentă.

2. Majorarea capitalului unui operator existent sub forma de societate comercială (SA sau SRL) și subscrierea noilor asociați la capitalul social.

3. Crearea unui nou operator comun (societate comercială) prin reorganizarea întreprinderii municipale existente și majorarea capitalului social prin participarea noilor fondatori la subscrierea capitalului.

În ultimul caz, este necesară respectarea cerințelor prevăzute de Codul Civil și Legea nr. 220 din 19.10.2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali¹⁴, și anume:

1) Persoana juridică supusă reorganizării este obligată să înștiințeze în scris organul înregistrării de stat despre reorganizare în termen de 30 de zile de la data adoptării hotărîrii respective. Înștiințarea implică consemnarea în Registrul de stat a începerii procedurii de reorganizare. Pentru consemnarea în Registrul de stat a începerii procedurii de reorganizare, la organul înregistrării de stat se prezintă hotărîrea de reorganizare, adoptată de organul competent al persoanei juridice sau de instanța de judecată.

2) Registratorul adoptă decizia cu privire la înregistrarea începerii procedurii de reorganizare a persoanei juridice și înscrie în Registrul de stat mențiunea “în reorganizare”.

3) În termen de 15 zile de la adoptarea hotărîrii de reorganizare, organul executiv al persoanei juridice participante la reorganizare este obligat să informeze în scris toți creditorii cunoscuți și să publice un aviz privind reorganizarea în 2 ediții consecutive ale “Monitorului Oficial al Republicii Moldova”.

4) Creditorii pot, în termen de 2 luni de la publicarea ultimului aviz, să ceară persoanei juridice care se reorganizează garanții în măsura în care nu pot cere satisfacerea creanțelor. Dreptul la garanții aparține creditorilor doar dacă vor dovedi că prin reorganizare se va periclita satisfacerea creanțelor lor. Creditorii sînt în drept să informeze organul înregistrării de stat cu privire la creanțele față de debitorul care se reorganizează.

5) După expirarea a 3 luni de la ultima publicare a avizului privind reorganizarea, organul competent al persoanei juridice supuse reorganizării sau create în urma reorganizării depune cererea și documentele necesare pentru înregistrarea transformării.

¹³ Monitorul Oficial 38-39/332 din 12.06.1997

¹⁴ Monitorul Oficial 184-187/711 din 30.11.2007

Până la depunerea documentelor pentru înregistrarea reorganizării, persoana juridică care, ca urmare a reorganizării, își încetează existența este obligată, pe propria răspundere, sub sancțiunea plății de daune-interese, să închidă contul (conturile) bancare și să nimicească ștampila, după caz.

În cazul cooperării prin modelele prevăzute pe punctul trei a capitolului precedent - Prestarea serviciilor de AAC de către operatorul public al unei UTA localităților din împrejurimi, și la punctul 4 - Concesionarea serviciului unui operator privat comun/sau PPP, principalele etape și procedura prevăzută la legea cu privire la concesiuni, respectiv cu privire la parteneriatul public-privat trebuie să fie respectate (principalele etape fiind determinarea obiectului concesiunii sau PPP, studiu de fezabilitate, publicarea anunțului/comunicatului informativ, pregătirea documentelor pentru concurs, primirea ofertelor, selectarea câștigătorului, încheierea contractului, executarea acestuia).

N.B. Deși legea privind serviciile publice de gospodărie comunală prevede la articolul 20 că desfășurarea activităților specifice fiecărui serviciu public de gospodărie comunală, organizat și realizat în sistemul de concesionare a gestiunii, se face pe bază de contract, majoritatea administrațiilor publice locale nu au încheiat un contract de delegare a gestiunii cu operatorul care prestează servicii de AAC, în special cu propriile întreprinderi municipale pe care le-au creat. Contractul de delegare a gestiunii este absolut necesar și trebuie să fie de o calitate superioară, anticipând toate problemele care pot să apară și reglementând aspecte vitale – politica tarifară, investiții, amortizări, modul de reziliere, răspunderea, etc.

Mai nou, proiectul de lege privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare înregistrat în parlament cu nr. 248 din 14 iunie 2013 prevede reglementează detaliat gestiunea delegată a serviciului de AAC și contractul de delegare a gestiunii. Printre reglementările propuse de proiectul legii pot fi menționate:

„Contractul de delegare a gestiunii poate fi:

a) contract de concesiune;

b) contract de parteneriat public-privat.

(7) Contractul de delegare a gestiunii va fi însoțit obligatoriu de următoarele anexe:

a) caietul de sarcini privind prestarea serviciului;

b) regulamentul serviciului;

c) inventarul bunurilor mobile și imobile, proprietate publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale aferente serviciului;

d) procesul-verbal de predare-preluare a bunurilor prevăzute la lit. c).

(8) Contractul de delegare a gestiunii, indiferent de tipul contractului, va cuprinde în mod obligatoriu clauze referitoare la:

a) denumirea părților contractante;

b) obiectul contractului;

c) durata contractului;

d) drepturile și obligațiile părților contractante;

e) programul lucrărilor de investiții pentru modernizări, reabilitări, dezvoltări de capacități, obiective noi și al lucrărilor de întreținere, reparații curente, reparații planificate, renovări, atât fizic, cât și valoric;

f) sarcinile și responsabilitățile părților cu privire la programele de investiții, la programele de reabilitări, reparații și renovări, precum și la condițiile de finanțare a acestora;

g) indicatorii de performanță privind calitatea și cantitatea serviciului, stabiliți prin caietul de sarcini și regulamentul serviciului, și modul de evaluare și cuantificare a acestora, condiții și garanții;

h) tarifele practicate și procedura de stabilire, modificare sau ajustare a acestora;

i) modul de tarifare și încasare a contravalorii serviciilor prestate;

- j) nivelul redevenței sau al altor obligații, după caz;
- k) răspunderea contractuală;
- l) forța majoră;
- m) condiții de redefinire a clauzelor contractuale;
- n) condiții de restituire sau repartiție, după caz, a bunurilor, la încetarea, din orice cauză, a contractului de delegare a gestiunii, inclusiv a investițiilor realizate;
- o) menținerea echilibrului contractual;
- p) condițiile de reziliere a contractului de delegare a gestiunii;
- q) administrarea patrimoniului public și privat preluat;
- r) structura forței de muncă și protecția socială a acesteia;
- s) alte clauze convenite de părți, după caz.”

PARTEA A DOUA – POLITICI PUBLICE/SCHIMBĂRI LEGISLATIVE NECESARE

IV. Situația actuală în domeniul cooperării intercomunitare în prestarea serviciilor de AAC în Republica Moldova

Deși în Republica Moldova există o bază legală care oferă dreptul autorităților publice locale de a coopera/ a se asocia în prestarea serviciilor publice și în apărarea drepturilor și intereselor comune, cadrul normativ actual nu oferă soluții clare în privința mecanismelor și formelor concrete de cooperare. Mai mult ca atât, lipsa unui cadru strategic și a unei viziuni clare privind natura și esența cooperării intercomunitare conduce la abordări fragmentate, contradictorii și neadecvate în privința cooperării intercomunitare în cadrul unor proiecte de legi și strategii (proiectul legii privind salubritatea localităților, proiectul legii privind serviciul de alimentare cu apă și canalizare, strategia națională și cele regionale de gestionare a deșeurilor solide). Vidul legislativ în privința unor aspecte ale cooperării intercomunitare este accentuat și de lipsa unui cadru metodologic (ghiduri, instrucțiuni, note metodice, modele de acte juridice) care ar oferi autorităților locale o claritate în privința etapelor și formelor de realizare a acestor proiecte de cooperare.

Analiza situației actuale în domeniul cooperării intercomunitare în general, precum și în domeniul AAC în special, a permis identificarea următoarelor probleme și respectiv direcții prioritare ale politicilor publice:

1. Cadrul legal incomplet, uneori chiar contradictoriu. Așa cum s-a menționat și mai sus, legislația actuală nu este pregătită sau altfel spus nu oferă soluții și scheme clare pentru realizarea și instituționalizarea inițiativelor de cooperare intercomunitară, în special atunci când ne referim la domeniul serviciilor publice de gospodărie comunală.

Una din lacunele legislative în acest sens se referă la lipsa unor reglementări care ar defini excepțiile de delegare directă a gestiunii serviciului și de concesiune a infrastructurii aferente operatorului regional comun fondat de unitățile administrativ teritoriale care cooperează.

Așadar, pe de o parte, autoritățile publice locale (din numele unității administrativ teritoriale) au dreptul să participe în comun cu alte APL la fondarea unor operatori regionali (sub forma de SA, SRL, alte forme), pe de altă parte, fiecare din aceste autorități publice locale care au participat la fondarea operatorului nu pot să delege direct gestionarea serviciului operatorului pe care l-au creat ei înșiși. Or, legea privind serviciile de gospodărie comunală prevede că gestiunea serviciului poate fi acordată direct (fără concurs/competiție) doar în cazul realizării serviciului în regim de gestiune directă (sub forma de departament propriu sau alte forme similare, în care APL în calitate de fondator dețin un control direct asupra acestei entități).

În aceste condiții, reiese că deși două sau mai multe UTA participă în comun la fondarea unui operator, nu ar avea dreptul să delege direct serviciul de alimentare cu apă acestuia, pentru că nu este un departament propriu al APL și nici nu deține un control deplin și eficient asupra operatorului (deciziile se iau în comun cu ceilalți fondatori). Prin urmare ar trebui ca fiecare din APL fondatoare să scoată serviciul public de AAC la concurs de concesiune și eventual operatorul regional comun fondat de APL poată câștiga acest concurs. Prin urmare, exemplul dat mai sus ne demonstrează necesitatea de ajustare a legislației în vigoare și de a defini excepțiile când delegarea serviciului poate avea loc direct (regulile in-house).

Desigur că în condițiile actuale autoritățile locale ar putea delega direct serviciul unui astfel de operator comun fondat de acestea, deoarece regulile economiei de piață (de concurență) nu sunt încă strict impuse în sectorul public. Aceasta deoarece în condițiile actuale când serviciul public multe localități nu este furnizat în genere, sau la parametri de calitate care lasă de dorit, orice formă de cooperare, care ar însemna asigurarea cu servicii de alimentare cu apă reprezintă o alternativă acceptabilă chiar dacă sunt încălcate anumite reguli de concurență loială și de tratament egal al operatorilor indiferent de forma juridică de organizare. Totuși, eventualele probleme pot apărea mai târziu când Republica Moldova v-a avansa pe calea integrării europene și când investițiile europene vor fi disponibile într-un volum mult mai mare. Atunci, este posibil ca din cauza statutului confuz și nerespectării regulilor de delegare a serviciului, aceste localități să fie declarate ineligibile și să nu poată beneficia de finanțări (granturi).

Este o situație s-ar părea că paradoxală și destul de greu de înțeles în condițiile Republicii Moldova unde principiile economiei de piață nu au pătruns suficient în domeniul public.

***Acordarea directă a Contractului de Delegare - "Regulile in house"*¹⁵**

Potrivit Curții de Justiție a Comunităților Europene (CEJ – cazurile *Teckel* și *Coname*¹⁶), reglementările europene cu privire la licitație nu se aplică dacă sunt îndeplinite simultan următoarele condiții:

- unitățile administrative teritoriale exercită, via Asociația de Dezvoltare Intercomunitară, un control direct asupra Operatorului Regional, similar controlului pe care îl exercită asupra departamentelor proprii, cu o influență dominantă asupra tuturor deciziilor strategice și/sau semnificative ale Operatorului Regional (criteriul "controlului similar");
- Operatorul Regional efectuează, exclusiv, activități pentru a furniza servicii de apă și canalizare pentru acele unități administrativ teritoriale care au delegat gestiunea acestor servicii către Operatorul Regional (criteriul "activității exclusive");
- capitalul social al Operatorului Regional este deținut în întregime de unitățile administrativ teritoriale care sunt membre ale Asociației de Dezvoltare Intercomunitară, participarea capitalului privat fiind exclusă.

¹⁵ Manualul național al operatorilor de apă și canalizare, Întărirea capacității instituționale a beneficiarilor viitoarelor proiecte finanțate de UE, România (FOPIP 2), iulie, 2010, pag. 27-32

¹⁶ În speța *Teckel* mai multe autorități locale au creat un consorțiu (AGAC) care să gestioneze sistemele de termoficare și furnizare de combustibil unor clădiri ale municipalității, fără a recurge la procedura licitației. Fiecare autoritate contractantă a atribuit în mod individual către AGAC contractul său individual pentru gestiunea serviciului de încălzire etc., ceea ce este similar cu cazul nostru, de vreme ce fiecare autoritate locală atribuie practic partea sa de servicii către operator. De asemenea, în speța *Coname*, CEJ a acceptat că aranjamentul instituțional din acea speță între mai multe localități putea să se încadreze în excepția de tip *Teckel*. Cu toate acestea, jurisprudența care stă la baza regulilor "in house" (*Teckel* și mai ales *Coname*) nu a arătat în mod definitiv că excepția "in house" se aplică acelor situații în care autorități locale se asociază în vederea creării unei entități subordonate care să opereze un serviciu, presupunând un control comun al acestor autorități. Pe cale de interpretare, concluzia ce se impune este că în situația unui control comun condițiile din cazul *Teckel* sunt întrunite. Această concluzie este coerentă cu logica acestor condiții, care constă în identificarea cazurilor în care montajul instituțional pentru furnizarea serviciului este realizat în cadrul administrației, nu în condiții de piață, și le este permis autorităților publice să păstreze gestiunea serviciilor în cadrul lor („in-house”) fără a recurge la licitații, fiind logic să li se permită mai puțin decât ceea ce li s-a recunoscut deja, respectiv să colaboreze cu alte entități administrative fără ca pentru aceasta să recurgă la licitație.

2. Lipsa unor mecanisme legale și financiare de stimulare a cooperării intercomunitare. Cu excepția proiectelor finanțate din Fondul Național de Dezvoltare Regională care într-un fel sau altul stimulează cooperarea intercomunitară (efectul regional este unul din criteriile cu pondere în selectarea proiectelor), legislația actuală nu oferă stimulente pentru proiectele de cooperare. DE exemplu, proiectele de cooperare intercomunitară ar putea să fie scutite de anumite taxe pe care ar trebui să le achite autoritățile locale în realizarea cooperării: cofinanțarea de către stat a studiilor de fezabilitate, scutirea de plata despăgubirilor la schimbarea destinației terenurilor (când acestea trebuie să fie scoase din circuitul agricol), cofinanțarea cheltuielilor de evaluare a activelor atunci când este necesar, scutirea de taxe de stat sau taxe reduse (de ex. la înregistrarea de stat, sau mai ales la înregistrarea hîrtilor de valoare la Comisia Națională a Pieții Financiare).

Eventual, ar putea fi creat un fond național pentru susținerea inițiativelor de cooperare intercomunitară.

3. Capacități slabe ale autorităților locale și operatorilor de servicii de AAC. În special este vorba lipsa resurselor financiare necesare pentru investiții, care este o competență a autorității publice locale. În acest sens, politicile publice trebuie să țină seama de îmbunătățirea sistemului finanțelor publice locale pentru consolidarea veniturilor bugetelor locale. În altă ordine de idei, capacitățile operatorilor necesită de asemenea să fie îmbunătățite – din cooperarea sau contopirea a doi sau mai multor operatori slabi, nu neapărat va rezulta un operator puternic.

4. Cunoașterea slabă a cooperării intercomunitare la nivel local și central. Analiza situației actuale în domeniul cooperării intercomunitare care a fost realizată prin intermediul unui chestionar care a cuprins întreg teritoriul țării demonstrează că autoritățile locale nu au cunoștințe suficiente privind cooperarea intercomunitară. Realitatea arată că puținele inițiative de cooperare intercomunitară se bazează pe asistența tehnică oferită de donatori sau pe proiecte de dezvoltare regională. În plus, datorită lipsei unei înțelegeri profunde privind esența cooperării, avantajele, dezavantajele, riscurile, unele proiecte de cooperare au intrat în impas și sunt aproape de eșec.

Aceste realități demonstrează necesitatea orientării politicilor publice în vederea elaborării unor ghiduri și note metodologice privind cooperarea intercomunitară, precum și organizarea unor campanii de informare și conștientizare. În acest efort, guvernului central i se pot alătura comunitatea de donatori, societatea civilă și asociațiile naționale reprezentative ale autorităților publice locale.

V. Analiza experienței altor țări în reglementarea și instituționalizarea CIC și regionalizării serviciilor de AAC

Analiza experienței statelor din Europa în domeniul cooperării intercomunitare a scos în evidență trei modele de bază de instituționalizare:

- Un model puternic integrat, în mare parte de drept public, cu entități intercomunale specifice și funcții-cheie predeterminate în ceea ce privește serviciile de bază, dispunând de resurse considerabile de management. Supravegherea de stat, atât în aspectele financiare, cât și legale, este bine dezvoltată, iar cadrul legal este foarte detaliat. Modelul intercomunal puternic integrat este bazat pe o structură specifică autonomă, care centralizează un număr mare de competențe-cheie și se bucură de resurse semnificative și de putere de decizie mare. Un astfel de organism este, în general, situat în sfera publică (drept public). Scopul este acela de cooperare între autoritățile locale, care sunt entități publice, în cadrul unui organism public specific, în întregime conceput pentru gestionarea în comun a serviciilor, care sunt, de obicei, de interes general. Acest organism public este proiectat pentru a fi în măsură să ia decizii de sine stătător în numele municipalităților membre prin intermediul mecanismelor interne integrate, care limitează oarecum autonomia acestor autorități. Inițiativa pentru această cooperare provine în principal de la guvernul central, deși autoritățile locale iau decizia privind înființarea acesteia, durata de cooperare și, uneori, privind formele pe care le ia și domeniile de responsabilitate respective. Astfel de cooperare intercomunală există în Franța, Spania și Portugalia.

- Un alt model mai flexibil, bazat pe libertatea autorităților locale de a opta pragmatic pentru furnizarea în comun a serviciilor publice de diferită tehnicitate. Acest model se bazează pe entități existente, cum ar fi asociații, uniuni sau întreprinderi - sau chiar pe aranjamente informale de cooperare - și este bazat pe dreptul privat. Legea aplicabilă nu este specifică doar pentru cooperarea intercomunală, iar supravegherea este limitată. Cele mai multe dintre normele aplicabile și procedura contractuală sunt prevăzute în statute (România, Bulgaria, Republica Cehă, Regatul Unit);

- Un model mixt, adoptat de majoritatea țărilor din Europa și care combină cele două modele anterioare. Cele mai multe țări au optat pentru un model mixt de cooperare intercomunală care cuprinde atât structuri de drept public, cât și de drept privat, primele fiind alese pentru legitimitatea lor democratică și fiabilitatea resurselor, cel din urmă pentru flexibilitatea lor. Un exemplu al modelului mixt poate fi Macedonia, legislația căreia prevede atât structuri de drept privat (pentru serviciile publice de gospodărie comunală în special), cât și structuri de drept public (instituția publică comună, prestarea serviciului de către o municipalitate pentru și din numele altei municipalități - delegarea).¹⁷

După analiza prealabilă a experienței diferitor țări, autorii studiului au concluzionat că mai aproape de sistemul și cultura juridică a Republicii Moldova ar fi modelele cuprinse în cea de a doua și a treia categorie de țări, adică modelul flexibil și modelul flexibil. Din aceste considerente, autorii au ales să prezinte ca o sursă de inspirație pentru legiuitorul Republicii Moldova experiența și legislația României și a Macedoniei.

În anexele studiului sunt prezentate un proiect de lege bazat pe modelul român, precum și traducerea integrală a Legii Republicii Macedonia privind cooperarea intermunicipală.

¹⁷ Good practices in intermunicipal co-operation in Europe. Report of the European Committee on Local and Regional Democracy (CDLR). https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1376549&Site=#P605_35814

Modelul român de instituționalizare a cooperării intercomunitare.

Din punct de vedere instituțional, procesul de regionalizare în România se bazează pe reorganizarea serviciilor publice existente deținute de municipalități. Aceasta se bazează pe trei elemente instituționale cheie: (vezi fig.1)

- **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară (ADI)**, care primește un mandat din partea membrilor săi pentru a exercita pentru și în numele lor atribuțiile și responsabilitățile legate de serviciile acestora de alimentare cu apă și de canalizare, precum și drepturi de control asupra ROC;

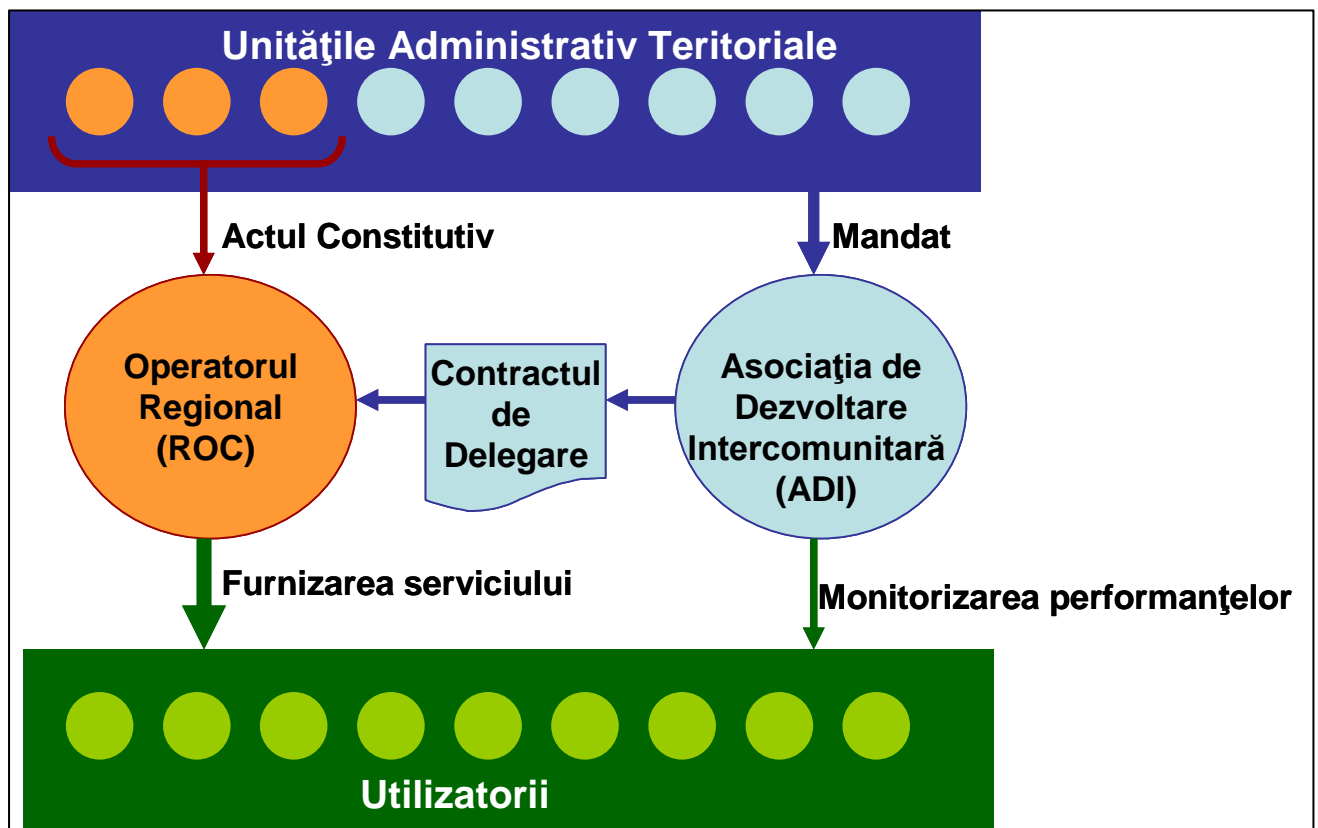
Compania Operatorului Regional (COR), o societate comercială cu capital social public, înființată de toți sau de o parte din membrii ADI, căruia i se atribuie în mod direct contractul de delegare a gestiunii, cu respectarea regulilor „in-house”;

- **Contractul de Delegare a Gestiunii Serviciilor**, Unitățile administrativ-teritoriale prin autoritățile administrației publice locale, membre ADI, toate sau o parte acționari COR, deleagă împreună, prin ADI, gestiunea serviciilor lor de alimentare cu apă și de canalizare către COR printr-un contract unic de delegare a gestiunii.

Relația dintre aceste entități va fi reglementată prin *statutul ADI, actul constitutiv al COR și Contractul de delegare a gestiunii.*

Rolul Autorităților Locale (AL) în acest proces se reflectă prin participarea cu aport la capitalul social al COR, aprobarea actului constitutiv al COR, precum și actului constitutiv și statutului ADI prin care aceasta din urmă este investită să exercite o serie de atribuții, drepturi și obligații pentru și în numele unităților administrativ-teritoriale membre.

Figura 1: Cadrul instituțional pentru regionalizarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare

Așa cum s-a menționat mai sus, elementele instituționale cheie ale acestui proces de regionalizare în România sunt:

- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară
- Compania Operatorului Regional
- Contractul de Delegare

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară

Printre alte amendamente aduse de Legea nr. 286/2006 Legii nr. 215/2001 privind administrațiile publice locale, a fost și determinarea modalității de cooperare la nivel local prin intermediul unor persoane juridice denumite **Asociații de Dezvoltare Intercomunitară**.

Conform Legii 215/2001, Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară sunt structuri de cooperare care au personalitate juridică, organizate în baza legii dreptului privat (create ca urmare a prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 privind asociațiile și fundații), având statutul de utilitate publică. *De asemenea, în conformitate cu OUG 13/2008 pentru modificarea Legii 51/2006, ADI primește mandat special de la unitățile administrativ teritoriale membre și acționează în numele și pentru acestea cu scopul de a satisface nevoile de interes general ale comunităților asociate privitoare la reglementarea organizațională, finanțare, exploatare, monitorizare și gestiune a serviciilor publice locale, sub proprie răspundere.*

O Asociație de Dezvoltare Intercomunitară este înființată de unități administrativ teritoriale (municipalități și județe), în conformitate cu Legile 215/2001, 51/2005 cu completările și modificările ulterioare, 241/2006 cu completările și modificările ulterioare și cu Ordonanța Guvernului 26/2000, în scopul realizării în comun a anumitor proiecte de dezvoltare de interes regional sau zonal sau al furnizării în comun a anumitor servicii publice. Aceste unități administrativ teritoriale sunt aceleași cu cele care delegă gestiunea serviciului de apă și de canalizare către Operatorul Regional.

Asociație de Dezvoltare Intercomunitară este unicul interlocutor pentru Operatorul Regional, în calitatea sa de unic organism de dezbatere și coordonare, ce reprezintă interesele comune ale municipalităților membre privitor la serviciul de apă și de canalizare, în special referitor la:

- Strategia generală
- Investiții
- Politica tarifelor

Asociație de Dezvoltare Intercomunitară exercită, în numele și pe seama Municipalităților membre, anumite competențe și prerogative, drepturi și obligații ale acestora, în temeiul mandatului pe care acești membri i-o acordă ADI prin statutul său.

În continuare OG 26 din 2000 cu completările ulterioare specifică elementele care trebuie să figureze în mod obligatoriu în *actul constitutiv și statutul asociației*. Astfel art. 6, alin. 2 specifică că

Actul constitutiv cuprinde, sub sancțiunea nulității absolute:

a) datele de identificare a membrilor asociați: numele sau denumirea și, după caz, domiciliul sau sediul acestora; b) exprimarea voinței de asociere și precizarea scopului propus; c) denumirea asociației; d) sediul asociației; e) durata de funcționare a asociației - pe termen determinat, cu indicarea expresă a termenului, sau, după caz, pe termen nedeterminat; f) patrimoniul inițial al asociației; activul patrimonial, în valoare de cel puțin un salariu minim brut pe economie, la data constituirii asociației, este alcătuit din aportul în natură și/sau în bani al asociaților. În cazul aportului în natură, forma autentică a actului constitutiv și a statutului este obligatorie; g)

componenta nominală a celor dintâi organe de conducere, administrare și control ale asociației; h) persoana sau, după caz, persoanele împuternicite să desfășoare procedura de dobândire a personalității juridice; i) semnăturile membrilor asociației.

La alin. 3 al aceluiași articol se spune că: ***Statutul cuprinde***, sub sancțiunea nulității absolute: a) elementele prevăzute la alin. (2), cu excepția celor precizate la lit. g) și h); b) precizarea scopului și a obiectivelor asociației; c) modul de dobândire și de pierdere a calității de asociat; d) drepturile și obligațiile asociaților; e) categoriile de resurse patrimoniale ale asociației; f) atribuțiile organelor de conducere, administrare și control ale asociației; g) destinația bunurilor, în cazul dizolvării asociației, cu respectarea dispozițiilor art. 60.

Compania Operatorului Regional

Compania Operatorului Regional este o societate comercială, deținută de toate sau de o parte dintre municipalitățile membre Asociației de Dezvoltare Intercomunitară, către care se delegă gestiunea serviciilor de apă și de canalizare prin intermediul Contractului de Delegare.

Procesul de regionalizare, care furnizează bazele înființării Operatorului Regional, reprezintă un element esențial pentru îndeplinirea ambițioaselor obiective de investiții stabilite pentru reînnoirea, extinderea, operarea și întreținerea mijloacelor fixe din sectorul de apă și canalizare național, în vederea respectării obiectivelor din sectorul apei și canalizării stabilite pentru 2015 și 2018. Acesta inițiază dezvoltarea unui cadru instituțional și legal la nivel regional, capabil să înlocuiască actualii operatori de mici dimensiuni și regiile autonome cu un operator regional unic mai puternic și mai mare, care să fie mai efectiv în operarea serviciilor, iar în acest fel să dobândească suficientă credibilitate managerială și financiară în vederea aplicării pentru și obținerii de finanțare din Fondurile de Coeziune UE.

În conformitate cu prevederile în vigoare ale Legii 31/1990 privind societățile comerciale și ale Legii 215/2001 privind administrațiile publice locale, un astfel de operator regional comun este înființat ca o societate comercială având ca asociați unitățile administrativ teritoriale care sunt în același timp și membri Asociației de Dezvoltare Intercomunitară.

OUG 13/2008 care cuprinde modificările la Legile 51/2006 și 241/2006 conțin și o definiție a operatorului regional.

Contractul de Delegare a Serviciilor

Contractul de Delegare pentru managementul serviciilor de apă și de canalizare este un contract încheiat între Operator Regional, pe de o parte (în calitate de operator), și Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru și în numele municipalităților membre (aceste municipalități reprezintă în mod colectiv autoritatea de delegare). Este un contract unic pentru întreaga zonă de Proiect, corespunzând zonei de competență teritorială a tuturor unităților teritorial administrative care delegă managementul serviciilor de apă și de canalizare către Operatorul Regional.

În conformitate cu noua Lege nr. 241/2006 privind serviciile de alimentare cu apă și de canalizare, în cazul delegării managementului serviciilor, autoritățile administrațiilor publice locale transferă către operatorul regional sarcinile și responsabilitățile privind furnizarea de servicii de utilități publice, precum și managementul și operarea sistemelor aferente de alimentare cu apă și de canalizare, în baza unui contract de delegare a gestiunii, aprobat prin hotărârea autorității de delegare.

Conform strategiei aprobată de Ministerul Mediului din România, Contractul de Delegare este acordat direct Operatorului Regional, prin aplicarea excepției de la regula de licitare, în conformitate cu Legea 241/2006. Acordarea directă a contractului de delegare este realizată în conformitate cu regulile interne ale UE ca o excepție de la procedurile de licitare. Modificările

prevăzute pentru Legile 51 și 241 includ de asemenea și prevederile privind regulile "in house" conținute în aceste legi.

Experiența Macedoniei în reglementarea cooperării intermunicipale.

În ședințele de lucru organizate în cadrul proiectului în realizarea acestui studiu, experiența Macedoniei a fost sugerată ca un model care ar putea să stea la baza definirii modelului autohton de cooperare intercomunitară.

În acest context, echipa de experți a examinat experiența acestei țări, iar Legea Republicii Macedonia privind cooperarea inter-municipală a fost tradusă și anexată în întregime la prezentul studiu.

Spre deosebire de modelul român care reglementează cooperarea intercomunitară prin prevederi înserate în mai multe legi de bază (printre care legea cu privire la administrația publică locală, legea privind serviciile comunitare de utilități publice, legea privind serviciul de alimentare cu apă și canalizare, legea salubrității localităților, etc.), în Macedonia există o lege separată privind cooperarea inter-municipală.

Legea în cauză conține o reglementare complexă a domeniului, cuprinzând prevederi referitoare la definirea cooperării intermunicipale, subiecții cu drept de inițiere, procedura de inițiere, formele de cooperare, modalitatea de stimulare a cooperării, monitorizarea cooperării, finanțarea, etc.

Legea Macedoniei privind cooperarea intermunicipală prevede următoarele forme de cooperare:

a) înființarea de organe pentru cooperarea inter-municipală

- Organ de lucru și comisie comună, și

- Organ administrativ comun

b) înființarea de servicii publice comune

- Întreprindere publică comună

- Instituție publică comună.

Legea mai menționează de asemenea că cooperarea inter-municipală poate fi de asemenea realizată prin încheierea unor contracte privind unificarea resurselor financiare, materiale, etc. și privind exercitarea anumitor funcții de către o unitate administrativ-teritorială pentru și din numele unei sau câtorva unități administrativ-teritoriale.

Din formele enumerate, pentru cooperarea în prestarea serviciilor publice de gospodărie comună, inclusiv în domeniul AAC este aplicabilă forma întreprinderii publice comune. Legea prevede că o întreprindere publică comună se instituie pentru a îndeplini funcții de interes comun și de importanță locală. Detaliile privind crearea și funcționarea întreprinderii publice comune sunt reglementate de art. 18-23 a legii.

VI. Concluzii

- 1) Legislația actuală prevede în termeni generali dreptul autorităților locale la asociere/cooperare intercomunală.
- 2) În același timp, legea nu prevede clar care sunt formele juridice de instituționalizare a cooperării intercomunale.
- 3) În domeniul serviciilor publice comunale, instituționalizarea cooperării poate avea loc prin crearea de persoane juridice de drept privat, prevăzute de Codul civil al Republicii Moldova. Cele mai adecvate forme organizatorico-juridice pentru cooperarea intercomunală în domeniul serviciilor de gospodărie comună sunt *Societatea pe Acțiuni și Societatea cu Răspundere Limitată* (pentru arii mai mici, în care numărul fondatorilor nu va depăși 50).
- 4) Legislația în vigoare nu prevede condițiile când competiția liberă este aplicabilă și când cooperarea intercomunală poate avea loc fără competiție. Este necesar de a găsi un echilibru între abordarea orientată spre piață și cooperarea intercomunală.
- 5) La moment regulile de delegare pot fi forțate și delegarea poate avea loc în mod direct, dar problemele pot apărea mai târziu, de exemplu atunci când autoritatea locală va aplica la anumite proiecte pentru finanțarea sectorului de AAC, atunci legitimitatea delegării directe a gestiunii directe ar putea să fie pusă în cauză. Din aceste motive este necesară o bază legală care să justifice delegarea directă. Modalitatea de delegare a serviciilor va fi mai serios examinată atunci când Moldova va primi statutul de țară candidat și legislația va trebui să fie armonizată în mod obligatoriu conform cerințelor UE, inclusiv în domeniul concesiunilor, competiției, utilităților publice, etc.

VII. Recomandări

A. Pentru autoritățile publice locale

- 1) Organizarea unor ședințe și discuții cu unitățile administrativ-teritoriale din vecinătate pentru a analiza oportunitățile de cooperare.
- 2) Cooperarea poate începe cu pași mici, de la proiecte mici la inițiative majore, de la cooperare neformală la structuri juridice comune.
- 3) Aplicând în comun la proiecte și granturi, care presupun în viitor folosirea unei infrastructuri comune (stații de epurare, depozite de deșuri, rețele), APL trebuie să abordeze și aspectele instituționale și de management chiar de la cele mai timpurii etape.
- 4) Implicarea populației și discutarea cu cetățenii a opțiunilor, avantajelor și dezavantajelor inițiativelor de cooperare este vitală pentru implementarea cu succes a acestora și pentru asigurarea durabilității.
- 5) APL trebuie să fie conștiente că cooperarea intercomunală presupune și un înalt grad de coeziune, încredere și susținere reciprocă. Scopul final este ca în rezultatul cooperării să aibă toți de câștigat, dar este practic imposibil ca contribuția și beneficiul să fie absolut egal pentru toate localitățile participante. Este în special valid în cazul adoptării unei politici tarifare unice (tarif egal pentru toți, indiferent de cheltuieli specifice). Prin urmare, APL trebuie să înțeleagă că inevitabil în cadrul cooperării localitățile mari vor susține localitățile mici, localitățile mai apropiate (de sursa de apă de exemplu) vor împărți costurile cu localitățile mai îndepărtate, etc.

B. Pentru autoritățile publice centrale

- 1) Dezvoltarea unui cadru legal adecvat care să prevadă un mecanism clar de cooperare (a se vedea propuneri de modificare a cadrului legislativ).
- 2) Elaborarea unor mecanisme de stimulare, inclusiv de natură fiscală și financiară, a inițiativelor de cooperare inter-comunală.
- 3) Îmbunătățirea mecanismului de implementare a proiectelor de dezvoltare regională (finanțate din FNDR), astfel încât să fie asigurată durabilitatea cooperării intercomunitare. Trebuie să fie asigurată nu doar construcția fizică a infrastructurii, dar și asigurată asistența și expertiza necesară pentru instituționalizarea cooperării necesare pentru administrarea infrastructurii comune rezultate din proiect și pentru prestarea serviciului. Luarea în considerare a lecțiilor învățate din analiza cauzelor care au dus la eșuarea unor proiecte.

C. Pentru comunitatea de donatori și societatea civilă

- 1) Consolidarea eforturilor și unificarea abordărilor. Este necesar ca în condițiile unui vacuum legislativ, donatorii și organizațiile neguvernamentale care implementează proiecte și oferă consultanță, să vină cu abordări coordonate și comune, nu cu soluții individuale bazate pe experiența națională a respectivului donator sau a expertului internațional care coordonează procesul.

2) Diseminarea practicilor de succes. Proiectele care au fost implementate trebuie să fie mediatizate, pentru a încuraja și alte autorități publice locale să urmeze exemplul. CALM poate avea un rol important în acest sens.

3) Organizarea în comun cu Guvernul, CALM și alți actori a unei campanii de informare și promovare a cooperării intercomunale.

VIII. ANEXE

Anexa 1. Propuneri de modificare a cadrului legislativ (scenariul 1, modelul român)

Ca urmare a analizei cadrului legal în vigoare, a experienței altor țări din regiune, în special a României, precum și după o prealabilă consultare a autorităților locale, se propun următoarele modificări și completări la cadrul normativ în vigoare:

I. Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006 // Monitorul Oficial 32-35/116, 09.03.2007 se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 1

Se completează după al patrulea paragraf cu următoarea definiție:

„asociații de dezvoltare intercomunitară - structuri de cooperare cu personalitate juridică, de drept privat, înființate, în condițiile legii, de unitățile administrativ-teritoriale pentru realizarea în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes zonal sau regional ori furnizarea în comun a unor servicii publice;”

2. După articolul 10 se introduc următoarele articole

Articolul 10¹ Dreptul la asociere și cooperarea intercomunitară

(1) Două sau mai multe unități administrativ-teritoriale au dreptul ca, în limitele competențelor autorităților lor deliberative și executive, să coopereze și să se asocieze, în condițiile legii, formând asociații de dezvoltare intercomunitară, cu personalitate juridică, de drept privat și de utilitate publică. Asociațiile de dezvoltare intercomunitară sunt de utilitate publică, prin efectul prezentei legi.

(2) Asociațiile de dezvoltare intercomunitară se constituie în condițiile legii, în scopul realizării în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes zonal sau regional ori al furnizării în comun a unor servicii publice. Autoritățile deliberative și executive de la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale componente își păstrează autonomia locală, în condițiile legii.

(3) Unitățile administrativ-teritoriale pot încheia între ele acorduri și pot participa, inclusiv prin alocare de fonduri, la inițierea și la realizarea unor programe de dezvoltare zonală sau regională, în baza deciziilor adoptate de consiliile locale ori raionale, după caz, în condițiile legii.

(4) Unitățile administrativ-teritoriale au dreptul ca, în limitele competențelor autorităților lor deliberative și executive, să coopereze și să se asocieze și cu unități administrativ-teritoriale din străinătate, în condițiile legii, prin decizii ale consiliilor locale sau consiliilor raionale, după caz.

(5) Pentru protecția și promovarea intereselor lor comune, unitățile administrativ-teritoriale au dreptul de a adera la asociații naționale și internaționale, în condițiile legii.

Articolul 10² Finanțarea asociațiilor de dezvoltare intercomunitară

(1) Asociațiile de dezvoltare intercomunitară se finanțează prin contribuții din bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale membre, precum și din alte surse, în condițiile legii.

(2) Guvernul sprijină asocierea unităților administrativ-teritoriale prin programe naționale de

dezvoltare.

(3) Consiliile raionale pot iniția și derula programe raionale de dezvoltare, finanțate din bugetul local al raionului și prevăzute distinct în cadrul acestuia.

Articolul 10³ Organizarea și funcționarea asociațiilor de dezvoltare intercomunitară

(1) Asociațiile de dezvoltare intercomunitară sunt conduse de un consiliu de administrație compus din reprezentanți ai unităților administrativ-teritoriale componente, desemnați de consiliul local sau de consiliul raional, la propunerea primarului, respectiv a președintelui raional, precum și la propunerea consilierilor locali sau raionali, după caz.

(2) Consiliul de administrație este condus de un președinte ales cu votul majorității membrilor săi.

(3) Pentru realizarea obiectivelor proprii, consiliul de administrație poate înființa un aparat tehnic, finanțat din resursele asociației de dezvoltare intercomunitară.

(4) Organizarea și modul de funcționare a consiliului de administrație și a aparatului tehnic sunt stabilite prin actul de înființare și statutul asociației de dezvoltare intercomunitară, aprobate prin hotărârile consiliilor locale, respectiv raionale asociate.

Articolul 10⁴ Prestarea serviciilor publice la nivel regional

(1) Asociația de dezvoltare intercomunitară poate organiza prestarea serviciilor publice în una din următoarele forme:

a) prestarea serviciilor în regim de gestiune directă prin intermediul direcțiilor sau departamentelor organizate în cadrul asociației;

b) delegarea gestiunii serviciului public operatorului regional fondat de către toți sau o parte din membrii asociației;

c) inițierea procedurii de concesiune a serviciului unui sau câtorva operatori privați;

(2) Particularitățile organizării și prestării serviciilor publice la nivel regional sunt stabilite de legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402 din 24.10.2002, precum și de alte acte normative în vigoare.

I. Legea serviciilor publice de gospodărie comunală, nr. 1402 din 24.10.2002 //Monitorul Oficial 14-17/49, 07.02.2003 se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 10, litera a), se completează la final cu sintagma „sau ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară”

2. Articolul 14,

Aliniatul (1), se completează după *exclusivă* cu: „ ...,care poate fi exercitată direct sau prin intermediul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară”.

Aliniatul (4),

litera c), va avea următoarea redacție: „c) asocierea intercomunitară în vederea înființării, organizării, gestionării și exploatării în interes comun a unor servicii publice, inclusiv pentru finanțarea și realizarea obiectivelor de investiții specifice sistemelor tehnico-edilitare aferente acestor servicii;”

litera e), se completează după cuvântul *lor* cu sintagma „ ..., individual sau în comun cu alte unități administrativ-teritoriale”, iar sintagma *la nivel local sau raional* se înlocuiește cu „la nivel local, raional sau regional”.

Aliniatul (5), după cuvântul *locale* se completează cu „ ..., sau asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz, ”

3. Articolul 15,

Alineatul (1), după cuvântul *obligații* se completează cu „ ..., care pot fi îndeplinite direct sau prin intermediul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară”.

Alineatul (2), după cuvântul *locale*, se completează cu „ ..., sau asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz, ”

Alineatul (3), după cuvântul *locale*, se completează cu „ ..., sau asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz, ”

Alineatul (4), după cuvântul *locale*, se completează cu „ ..., sau a asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, după caz, ”

4. După articolul 15 se introduce o secțiune nouă intitulată: „**Secțiunea C. Atribuții și responsabilitățile asociațiilor de dezvoltare intercomunitară**”, cu următoarele articole:

„Articolul 15¹

(1) Unitățile administrativ-teritoriale, reprezentate prin autoritățile administrației publice locale, pot coopera în scopul înființării, finanțării și realizării unor servicii publice, inclusiv a infrastructurii tehnico-edilitare aferente, precum și pentru organizarea, gestionarea și exploatarea în interes comun a acestor servicii.

(2) Cooperarea se materializează prin realizarea unor asociații de dezvoltare intercomunitară, în condițiile prevederilor Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, cu modificările și completările ulterioare și a altor acte normative în vigoare.

(3) Asociațiile de dezvoltare intercomunitară își asumă și exercită, pentru și în numele autorităților administrației publice locale asociate, toate competențele și atribuțiile, drepturile și obligațiile pe domeniul strict limitat al serviciului/serviciilor care i-a/i-au fost transferat/transferate.

(4) Asociația de dezvoltare intercomunitară poate decide gestionarea directă sau delegată a serviciilor publice de gospodărie comunală. Gestionarea directă se realizează prin crearea unui compartiment sau serviciu intern. În cazul în care asociația de dezvoltare intercomunitară decide gestiunea serviciului în regim de gestiune delegată, aceasta poate înființa o societate comercială pe acțiuni de interes intercomunitar, al cărei capital social este deținut în totalitate sau în parte de

unitățile administrativ-teritoriale care formează asociația, ori poate angaja și organiza procedura legală de concesionare a gestiunii serviciului.

(5) Prevederile alin. (1), (2) (3) și (4) se completează cu prevederile actelor normative specifice fiecărui serviciu public de gospodărie comunală.

(6) Actele juridice de constituire a asociațiilor de dezvoltare intercomunitară și statutul acestora sunt semnate de președinții raioanelor și primarii unităților administrativ-teritoriale implicate în formarea asociației, în condițiile mandatelor aprobate de consiliile raionale sau locale, după caz. În actele juridice de constituire a asociației de dezvoltare intercomunitară se prevăd și bunurile ori resursele financiare reprezentând contribuția fiecărei unități administrativ-teritoriale implicate.

5. Articolul 17

Alinatul (1), litera b), va avea următorul conținut: „b) gestiune delegată;”

6. Articolul 18

Alinatul (1), va avea următoarea redacție:

„(1) În cadrul gestiunii directe, autoritățile administrației publice locale își asumă, în calitate de operator, toate sarcinile și responsabilitățile ce le revin, potrivit legii, privind furnizarea/prestarea serviciilor publice de gospodărie comunală, precum și administrarea și exploatarea sistemelor publice tehnico-edilitare.”

Alineatul (2), se completează la final cu „sau a asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, după caz.”

Alineatul (3), se completează după cuvântul locale cu „sau de asociația de dezvoltare intercomunitară, după caz,” în continuare după text.

7. Articolul 19, va avea următoarea redacție:

„Art. 19 - (1) Gestiunea delegată este modalitatea de gestiune în care autoritățile administrației publice locale sau asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz, transferă unuia sau mai multor operatori toate sarcinile și responsabilitățile privind furnizarea/prestarea serviciilor publice de gospodărie comunală, precum și administrarea și exploatarea sistemelor publice tehnico-edilitare aferente acestora, pe baza unui contract, denumit în continuare contract de delegare a gestiunii.

(2) Încheierea contractelor de delegare a gestiunii serviciilor publice de gospodărie comunală se aprobă prin decizii de atribuire a contractelor de delegare a gestiunii adoptate de consiliile locale, de consiliile raionale sau de asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz.

(3) În conformitate cu competențele și obligațiile ce le revin potrivit legii, autoritățile administrației publice locale, sau asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz, păstrează atribuțiile privind adoptarea politicilor și strategiilor de dezvoltare a serviciilor, respectiv a programelor de dezvoltare a sistemelor publice de gospodărie comunală, precum și dreptul de a controla și de a supraveghea:

- a) modul de îndeplinire de către operatori a obligațiilor asumate conform contractului respectiv de delegare a gestiunii;
- b) calitatea serviciilor furnizate/prestate;
- c) parametrii serviciilor furnizate/prestate;
- d) modul de administrare, exploatare, conservare și menținere în funcțiune a sistemelor publice din infrastructura edilitar-urbană, precum și activitatea privind dezvoltarea și/sau modernizarea acestor sisteme, prevăzută de contractul respectiv de delegare a gestiunii;
- e) modul de formare, stabilire, ajustare și aplicare a tarifelor la serviciile furnizate/prestate de serviciile publice de gospodărie comunală.

8. Articolul 20 va avea următorul conținut:

„**Art.20.** – (1) Desfășurarea activităților specifice fiecărui serviciu public de gospodărie comunală, organizat și realizat în sistemul de delegare a gestiunii, se face pe bază de contract.

(2) Contractul de delegare a gestiunii poate fi:

- a) contract de concesiune;
- b) contract de parteneriat public-privat.

(3) Contractul de delegare a gestiunii va fi însoțit obligatoriu de următoarele anexe:

- a) caietul de sarcini privind furnizarea/prestarea serviciului;
- b) regulamentul serviciului;
- c) inventarul bunurilor mobile și imobile, proprietate publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale aferente serviciului;
- d) procesul-verbal de predare-primire a bunurilor prevăzute la lit. c).

(4) Contractul de delegare a gestiunii, indiferent de tipul contractului, va cuprinde in mod obligatoriu clauze referitoare la:

- a) denumirea părților contractante;
- b) obiectul contractului;
- c) durata contractului;
- d) drepturile și obligațiile părților contractante;
- e) programul lucrărilor de investiții pentru modernizări, reabilitări, dezvoltări de capacități, obiective noi și al lucrărilor de întreținere, reparații curente, reparații planificate, renovări, atât fizic, cât și valoric;
- f) sarcinile și responsabilitățile părților cu privire la programele de investiții, la programele de reabilitări, reparații și renovări, precum și la condițiile de finanțare a acestora;
- g) indicatorii de performanță privind calitatea și cantitatea serviciului, stabiliți prin caietul de sarcini și regulamentul serviciului, și modul de evaluare și cuantificare a acestora, condiții și garanții;
- h) tarifele practicate și procedura de stabilire, modificare sau ajustare a acestora;
- i) modul de tarifare și încasare a contravalorii serviciilor furnizate/prestate;
- j) nivelul redevenței sau al altor obligații, după caz;
- k) răspunderea contractuală;
- l) forța majoră;
- m) condiții de redefinire a clauzelor contractuale;
- n) condiții de restituire sau repartiție, după caz, a bunurilor, la încetarea, din orice cauză, a contractului de delegare a gestiunii, inclusiv a investițiilor realizate;
- o) condițiile de reziliere a contractului de delegare a gestiunii;
- p) administrarea patrimoniului public și privat preluat;

- q) structura forței de muncă și protecția socială a acesteia;
- r) alte clauze convenite de părți, după caz.

9. Articolul 21 se completează cu următoarele alineate:

„(3) În cazul societăților comerciale rezultate din reorganizarea administrativă a întreprinderilor municipale de interes local sau raional ori a serviciilor publice de specialitate subordonate autorităților administrației publice locale, care au avut în administrare bunuri, activități și servicii publice de gospodărie comunală și al căror capital social este deținut în totalitate de unitățile administrativ-teritoriale, delegarea gestiunii serviciului se atribuie direct acestora, prin contract de concesiune, odată cu infrastructura aferentă serviciului.

(4) În cazul operatorilor regionali fondați/reorganizați de membrii asociației de dezvoltare intercomunitară, delegarea gestiunii serviciului se atribuie de către asociație direct acestora cu respectarea următoarelor cerințe:

- a) capitalul social al societății comerciale este deținut în totalitate de unitățile administrativ-teritoriale membre ale asociației;
- b) operatorul regional prestează servicii doar membrilor asociației sau doar pe teritoriul unităților administrativ-teritoriale membre ale asociației;

(5) Unitățile administrativ-teritoriale care nu sunt membre ale asociației, pot beneficia de serviciile operatorului regional doar în condițiile articolului 23, alineatul (4) a prezentei legi. În aceleași condiții unitățile administrativ-teritoriale pot beneficia de serviciile prestate de operatorul fondat de o altă unitate administrativ-teritorială.

10. Articolul 23

Alineatul (1) va avea următoarea redacție:

„(1) Operatorii înființați de autoritățile administrației publice locale, în funcție de raza teritorială în care acționează, pot fi de interes local sau intercomunitar/regional.”

Alineatul (3) va avea următoarea redacție:

„(3) Operatorii de interes intercomunitar/regional se înființează de către unitățile administrativ-teritoriale pentru a beneficia în comun de avantajele pe care le poate aduce cooperarea în prestarea serviciilor publice de gospodărie comunală. Unitățile administrativ-teritoriale de nivelul doi pot de asemenea participa la fondarea și formarea capitalului social al operatorilor regionali.

Alineatul (4) va avea următoarea redacție:

„(4) Operatorii înființați de autoritățile administrației publice locale sau de asociațiile de dezvoltare intercomunitare, după caz, își pot desfășura activitatea și în afara razei teritoriale a acestora, participând astfel pe baze concurențiale la dezvoltarea pieței libere a operatorilor.”

III. Proiectul de lege privind serviciul public de alimentarea cu apă și de canalizare înregistrat în parlament cu nr. 258 din 14.06.2013, se propun următoarele modificări și completări:

1. Articolul 3, se completează după definiția *apă uzată industrială* cu următoarea definiție:

„asociație de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare - asociația de dezvoltare intercomunitară astfel cum este definită de Legea nr. 436/2006, cu modificările și completările ulterioare, constituită în scopul înființării, organizării, finanțării, exploatării, monitorizării și controlului furnizării/prestării serviciului de alimentare cu

apă și de canalizare, inclusiv pentru crearea, modernizarea și/sau dezvoltarea sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare.”

2. Articolul (6):

Alineatul (1) se completează după cuvântul *locale* cu „,”

Alineatul (2) se completează după cuvântul *locale* cu „*sau asociațiile de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, după caz,*”

Alineatul (4) se completează după cuvântul *locale* cu „*sau asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz,*”

Se completează cu un alineat nou, în următoarea redacție:

„(6) Unitățile administrativ-teritoriale se pot asocia între ele în vederea înființării, organizării, finanțării, monitorizării și gestionării în interes comun a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare și pentru înființarea, modernizarea, dezvoltarea și exploatarea infrastructurii tehnico-edilitare aferente acestuia, în condițiile stabilite prin Legea nr. 436/2006, cu modificările și completările ulterioare.”

3. Articolul (7):

Alineatul (1) se completează după cuvântul *locale* cu „*sau asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz,*”

Alineatul (2) se completează după cuvântul *locale* cu „*sau asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz,*”

Alineatul (3) se completează după cuvântul *locale* cu „*sau asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz,*”

4. Articolul 14

Alineatul (1), litera b) va avea următoarea redacție:

„b) gestiunea delegată”

Alineatul (2) va avea următoarea redacție:

„(2) Alegerea formei de gestiune a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare se efectuează prin decizia autorității administrației publice locale sau a asociație de dezvoltare intercomunitară.”

5. Articolul 15

Alineatul (1), se completează după cuvântul *locale* cu „*sau asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz,*”

Alineatul (2), se completează la final cu „*sau asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz.*”

Alineatul (3), se completează la final cu „*sau asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz.*”

5. Articolul 16, va fi intitulat „Gestiunea delegată”, și va avea următoarea redacție:

1) *În cazul gestiunii delegate, autoritățile administrației publice locale sau, după caz, asociațiile de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, în numele și pe seama unităților administrativ-teritoriale membre, atribuie unuia sau mai multor operatori toate competențele și responsabilitățile proprii privind asigurarea furnizării/prestării serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, inclusiv administrarea și exploatarea sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare aferente acestuia, în baza unui contract de delegare a gestiunii.*

2) *Delegarea gestiunii se poate realiza prin contracte de parteneriat public-privat sau de concesiune în condițiile Legii nr.179-XVI din 10 iulie 2008 cu privire la parteneriatul public-privat și Legii nr. 534-XIII din 13 iulie 1995 cu privire la concesiuni, precum și prin alte forme contractuale prevăzute de legislația în vigoare.*

3) *Contractul de delegare a gestiunii se aprobă prin decizia autorității administrației publice locale sau, după caz, prin decizia adunării generale a asociației de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare.*

4) *Acordarea dreptului de gestiune delegată operatorului se efectuează în condiții de transparență printr-o licitație, organizată în conformitate cu legislația în vigoare.*

5) *Organizarea procedurilor și derularea acestora, respectiv atribuirea contractelor de delegare a gestiunii serviciului de alimentare cu apă și de canalizare se fac în baza unei documentații de atribuire aprobate de autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale sau, după caz, de adunarea generală a asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, ca mandatar al unităților administrativ-teritoriale membre. Documentația de atribuire cuprinde în mod obligatoriu regulamentul serviciului, caietul de sarcini al serviciului și criteriile de selecție specifice acestuia și se întocmește în conformitate cu procedura-cadru privind organizarea, derularea și atribuirea contractelor de delegare a gestiunii serviciilor de utilități publice și pe baza regulamentului-cadru, a caietului de sarcini-cadru al serviciului și a criteriilor de selecție-cadru specifice serviciului de alimentare cu apă și de canalizare.*

5) *Prin derogare de la prevederile alineatului 4), contractul de delegare a gestiunii serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, inclusiv concesiunea sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare aferente acestuia, se atribuie direct în următoarele situații:*

a) *operatorilor regionali înființați de unitățile administrativ-teritoriale membre ale unei asociații de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare;*

b) *societăților comerciale rezultate din reorganizarea administrativă a fostelor regii autonome de interes local sau republican ori a serviciilor publice de specialitate subordonate autorităților administrației publice locale, care au avut în administrare bunuri, activități și servicii de alimentare cu apă și de canalizare și al căror capital social este deținut în totalitate de unitățile administrativ-teritoriale.*

6) *Atribuirea directă a contractelor de delegare a gestiunii serviciului de alimentare cu apă și de canalizare se face cu respectarea următoarelor condiții cumulative:*

a) *unitățile administrativ-teritoriale membre ale unei asociații de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, în calitate de acționari/asociați*

ai operatorului regional, prin intermediul asociației, sau, după caz, unitatea administrativ-teritorială, în calitate de acționar/asociat unic al operatorului, prin intermediul adunării generale a acționarilor și al consiliului de administrație, exercită un control direct și o influență dominantă asupra deciziilor strategice și/sau semnificative ale operatorului regional/operatorului în legătură cu serviciul furnizat/prestat, similare celor pe care le exercită asupra structurilor proprii în cazul gestiunii directe;

b)operatorul regional, respectiv operatorul, în calitate de delegat, desfășoară exclusiv activități din sfera furnizării/prestării serviciului de alimentare cu apă și de canalizare destinate satisfacerii nevoilor utilizatorilor de pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre ale asociației, respectiv a unității administrativ-teritoriale care i-a delegat gestiunea serviciului;

c) capitalul social al operatorului regional, respectiv al operatorului este deținut în totalitate de unitățile administrativ-teritoriale membre ale asociației, respectiv de unitatea administrativ-teritorială; participarea capitalului privat la capitalul social al operatorului.

Anexa2. Legea Republicii Macedoniei cu privire la cooperarea inter-municipală (idei pentru scenariul 2, modelul macedonean)

PARLAMENTUL REPUBLICII MACEDONIA

În conformitate cu Articolul 75, alineatele 1 și 2 din Constituția Republicii Macedonia, Președintele Republicii Macedonia și Președintele Parlamentului Republicii Macedonia proclamă

DECRETUL

De promulgare a Legii privind cooperarea intermunicipală

Legea privind Cooperarea Inter-municipală, adoptată în cadrul ședinței Parlamentului Republicii Macedonia din data de 17 iunie 2009 este promulgată prin acest decret

No. 07-2728/1
17 Iunie, 2009
Skopje

Președintele
Republicii Macedonia
Gorge Ivanov

Președintele Parlamentului Republicii Macedonia
Trajko Veljanovski

LEGEA PRIVIND COOPERAREA INTER-MUNICIPALĂ

I. Dispoziții generale

Articolul 1

Prezenta lege reglementează modul, condițiile și procedura pentru stabilirea cooperării inter-municipale și formele de finanțare, înregistrare și supraveghere a cooperării inter-municipale, precum și alte probleme de importanță pentru cooperarea inter-municipală.

Articolul 2

(1) Cooperarea inter-municipală în sensul prezentei legi, este cooperarea stabilită între două sau mai multe municipalități pentru o executare mai eficientă și mai rentabilă a competențelor stabilite prin lege și pentru realizarea intereselor și obiectivelor lor comune.

(2) Prin cooperarea inter-municipală se înțelege, de asemenea, exercitarea unor funcții ce țin de competența autorităților locale de către o unitate administrativ-teritorială în numele uneia sau mai multor unități administrativ teritoriale în temeiul unui contract încheiat de către aceste autorități.

Articolul 3

În conformitate cu această sau o altă lege, autoritățile locale decid în mod independent și voluntar stabilirea cooperării inter-municipale în scopul de a-și exercita competențele lor.

II. STABILIREA COOPERĂRII INTER-MUNICIPALE

Articolul 4

(1) Cooperarea inter-municipală va fi stabilită pentru exercitarea în comun a funcțiilor ce țin de competența autorităților locale, pentru realizarea intereselor și obiectivelor comune.

(2) Pentru realizarea intereselor și obiectivelor comune în executarea competențelor lor, unitățile administrativ-teritoriale trebuie să-ți unească și resursele financiare, materiale. etc.

(3) Decizia de a stabili o cooperare inter-municipală trebuie să fie adoptată de fiecare dintre consiliile locale a localităților participante cu votul majorității tuturor membrilor consiliului.

Articolul 5

(1) Propunerea pentru stabilirea cooperării inter-municipale se face de către primarul localității sau de către un membru al consiliului local.

(2) Instituirea unei cooperări inter-municipale poate fi inițiată de cel puțin 10% din alegătorii din unitatea administrativ-teritorială respectivă.

(3) Propunerea sau inițiativa prevăzute la alineatele (1) și (2) al prezentului articol trebuie să conțină scopul cooperării, competențele legate de ea, forma cooperării, eventualele implicații financiare ale cooperării, precum și alte aspecte de importanță pentru stabilirea cooperării inter-municipale.

(4) Propunerea sau inițiativa se prezintă consiliului local.

(5) Primarul localității va da un aviz cu privire la inițiativa sau la propunerea nu a fost făcută de către el (atunci când este înaintată de un membru al consiliului sau 10 % din alegători).

Articolul 6

(1) Consiliul municipal va decide cu privire la propunerea sau inițiativa prevăzute la Articolul 5 (1) și 5 (2) din prezenta lege în baza unei evaluări efectuate anterior cu privire la necesitățile de înființare a cooperării inter-municipale.

(2) Consiliul municipal va fi obligat să organizeze o audiere publică cu privire la inițiativa făcută în conformitate cu Articolul 5 (2) din prezenta lege, în termen de 90 de zile de la depunerea inițiativei și va informa cetățenii cu privire la decizia sa.

(3) În cazul în care consiliul local aprobă propunerea sau inițiativa de înființare a cooperării inter-municipale, acesta va elabora o Propunere de stabilire a cooperării inter-municipale.

(4) Propunerea prevăzută la alineatul (3) din prezentul Articol se transmite autorității sau autorităților locale cu care se intenționează stabilirea cooperării inter-municipale.

Articolul 7

(1) Consiliul local sau consiliile locale cărora le-a fost trimisă propunerea de pentru instituirea unei cooperări inter-municipală conform Articolului 6 (3) din prezenta lege, decid cu privire la stabilirea cooperării propuse în termen de 90 zile de la data depunerii propunerii.

(2) Primarul localității căreia i-a fost trimisă propunerea de a institui o cooperare inter-municipală conform Articolul 6 (3) își dă avizul cu privire la propunerea respectivă.

Articolul 8

(1) Consiliile locale care au aprobat propunerea sau inițiativa de a stabili o cooperare inter-municipală instituie o comisie comună pentru a pregăti un proiect de act de înființare a cooperării inter-municipale și proiectele actelor de înființare a formelor prin care cooperarea-municipală va fi realizată.

(2) Comisia comună formată în conformitate cu alineatul (1) pregătește proiectele de acte în conformitate cu analizele efectuate anterior.

(3) Comisia comună prevăzută la alineatul (1) este compusă dintr-un număr egal de membri desemnați de către municipalitățile care participă la instituirea cooperării inter-municipale.

III. FORMELE COOPERĂRII INTER-MUNICIPALE

1. Realizarea cooperării inter-municipale

Articolul 9

(1) Cooperarea inter-municipală poate fi realizată prin:

a) înființarea de organe pentru cooperarea inter-municipală

- Organ de lucru și comisie comună, și

- Organ administrativ comun

b) înființarea de servicii publice comune

- Întreprindere publică comună

- Instituție publică comună.

(2) Cooperarea inter-municipală poate fi de asemenea realizată prin încheierea unor contracte privind:

- Unificarea resurselor financiare, materiale, etc, și

- Exerțarea anumitor funcții de către o unitate administrativ-teritorială pentru și din numele unei sau câtorva unități administrativ-teritoriale.

2. Organe de lucru și comisii comune

Articolul 10

(1) Două sau mai multe unități administrativ-teritoriale pot înființa în comun organe de lucru și comisii permanente sau ad-hoc pentru analizarea unor probleme ce țin de competența primarului sau a consiliului local.

(2) Primarul va decide cu privire la instituirea unui organ de lucru sau a comisiei comune pentru revizuirea anumitor aspecte care sunt de competența primarului, iar consiliului local va decide cu privire la instituirea acestora pe chestiuni care sunt de competența sa.

(3) Organelor de lucru și comisiile comune vor analiza problemele și vor iniția decizii spre adoptare de către autoritățile locale, care sunt de interes comun pentru executarea competențelor localităților în cauză.

(4) Organele de lucru și comisiile comune vor putea fi, de asemenea, stabilite pentru schimbul de experiență și cooperarea profesională între administrațiile locale la executarea competențelor autorităților locale.

3. Organ administrativ comun

Articolul 11

Un organ administrativ comun poate fi creat de două sau mai multe localități în conformitate cu Legea privind administrația publică locală, în scopul de a executa anumite competențe ale autorităților locale, prevăzute de lege.

Articolul 12

(1) Drepturile și responsabilitățile reciproce ale localităților la crearea unui organ administrativ comun vor fi reglementate prin contract.

(2) Contractul prevăzut la alineatul (1) din prezentul Articolul va fi încheiat de către primarii localităților care înființează organul administrativ comun.

(3) Contractul prevăzut la alineatul (1) al prezentului articol trebuie să reglementeze în mod special următoarele aspecte:

- Identificarea necesităților individuale și comune în exercitarea anumitor competențe locale,
- Selectarea șefului organului administrativ comun, efectuată de către primarii localităților care înființează organul administrativ comun în baza unui anunț public privind funcția publică vacantă,
- Modul de alocare a personalului în organul administrativ comun și,
- Responsabilitatea șefului organului administrativ comun în fața primarilor localităților care creează organul respectiv.

Articolul 13

(1) Organul administrativ comun va îndeplini funcții profesionale, normative / legale, executive și administrative / de supraveghere, în conformitate cu necesitățile individuale și comune în

executarea anumitor competențe ale localităților care au instituit a organul administrativ comun.

(2) Organul administrativ comun poate fi creat sub forma sectorului comun, departamentului comun și sub forma de unitate de proiect comună.

Articolul 14

(1) Organul administrativ comun îndeplinește funcțiile pentru care a fost creat, în numele și pe seama localităților fondatoare.

(2) O dată la șase luni, șeful organului administrativ comun trebuie să prezinte primarului și consiliilor locale un raport privind activitatea sa și a organului administrativ comun.

(3) Drepturile, competențele și obligațiile organelor locale care creează organul administrativ comun nu pot fi transferate.

Articolul 15

Sediul organului administrativ comun va fi în localitatea cu cel mai mare număr locuitori, cu excepția cazului când autoritățile locale fondatoare convin altfel.

Articolul 16

Municipalitățile trebuie să participe la finanțarea organului administrativ comun, în funcție de tipul și cantitatea funcțiilor care sunt de competența fiecăreia dintre administrațiile locale, cu excepția cazului în acestea convin altfel.

Articolul 17

Primarul fiecărei localități va monitoriza îndeplinirea funcțiilor transferate organului administrativ comun, referitor la funcțiile ce țin de competența sa.

4. Întreprinderea publică comună

Articolul 18

(1) O întreprindere publică comună se instituie pentru a îndeplini funcții de interes comun și de importanță locală.

(2) Întreprinderea publică comună va fi creată în conformitate cu procedura prevăzută de legislație.

(3) Întreprinderea publică comună va fi creată printr-o decizie care conține o formulare identică adoptată de către consiliile locale, cu votul majorității tuturor consilierilor, în fiecare din localitățile care sunt fondatorii Întreprinderii Publice Comune.

(4) Primarii localităților semnează un contract pentru crearea Întreprinderii publice comune, care

reglementează drepturile și obligațiile reciproce.

(5) Decizia de crearea a Întreprinderii publice comune trebuie în mod special să reglementeze:

- Domeniul de activitate,
- Numele și sediul,
- Mărimea fondurilor investite pentru crearea sa și modul de vărsare a capitalului,
- Organizarea Întreprinderii Publice Comune,
- Modul de executare a deciziilor organelor de conducere a Întreprinderii Publice Comune,
- Responsabilitatea Întreprinderii Publice Comune pentru obligațiile sale în relațiile legale/contractuale cu terțele părți,
- Termenul limită pentru adoptarea Statutului și pentru formarea organelor de conducere ale Întreprinderii Publice Comune,
- Desemnarea unei persoane responsabile de activitatea întreprinderii pînă la constituirea și înregistrarea acesteia,
- Numărul, componența și modul de selectare a membrilor consiliului de administrare,
- Modul de selectare a directorului Întreprinderii Publice Comune și
- Componența și modul de selectare a membrilor comisiei de cenzori.

Articolul 19

Sediul Întreprinderii Publice Comune va fi în localitatea cu cel mai mare număr de utilizatori ai respectivului serviciu public, dacă fondatorii nu convin altfel.

Articolul 20

Fondurile pentru crearea Întreprinderii Publice Comune se alocă din bugetele locale proporțional cu numărul utilizatori serviciilor publice, dacă fondatorii convin altfel.

Articolul 21

Persoana responsabilă de întreprindere pînă la constituirea acesteia este numită la propunerea Consiliului local al municipalității fondatoare în care întreprinderea publică comună își va avea sediul.

Articolul 22

(1) Întreprinderea Publică Comună va prezenta actele pentru a fi aprobate de către localitățile fondatoare în același timp și cu un conținut identic.

(2) Aprobarea actelor Întreprinderii Publice Comune are loc prin adoptarea actelor individuale de aprobare de fiecare dintre consiliile locale fondatoare.

(3) Actul de constituire va fi considerat adoptat atunci cînd va fi aprobat de către toate consiliile locale fondatoare ale Întreprinderii Publice Comune.

Articolul 23

(1) Administrațiile publice locale fondatoare ale Întreprinderii Publice Comune pot lua măsurile prevăzute de lege pentru a oferi condiții pentru funcționarea liberă întreprinderii publice.

(2) Pentru luarea măsurilor în condițiile prevăzute de lege, consiliile locale trebuie să adopte un act identic.

(3) Actul se adoptă cu votul majorității tuturor membrilor Consiliului, în fiecare din localitățile care sunt fondatori ai Întreprinderii Publice Comune.

5. Instituția publică comună

Articolul 24

(1) O instituție publică comună poate fi creată pentru a îndeplini funcții de interes comun și de importanță locală în domeniul educației, culturii, protecției sociale, protecției copilului, alte funcții definite de lege.

(2) Instituția Publică Comună va fi creată conform unei proceduri stabilite de Lege.

(3) Pentru crearea Instituției Publice Comune, primarii localităților semnează un contract, care reglementează drepturile și obligațiile reciproce.

Articolul 25

(1) Instituția publică comună va fi creată printr-o decizie care va conține o formulare identică adoptată de către consiliile locale, cu votul majorității tuturor consilierilor, în fiecare din localitățile care sunt fondatorii Instituției Publice Comune.

(2) Decizia de creare a Instituției Publice Comune va fi adoptată prin votul majorității consilierilor în fiecare localitate fondatoare a Instituției Publice Comune.

Articolul 26

Decizia de creare a Instituției Publice Comune va reglementa în special următoarele aspecte:

- Numele fondatorilor,
- Numele și sediul Instituției,
- Activitatea Instituției,
- resursele furnizate de fondatori pentru constituirea și începerea funcționării instituției și modul de a transmite a acestor resurse,
- sursele permanente, modul și condițiile de obținere a resurselor operaționale ale instituției,
- drepturile și obligațiile fondatorilor în legătură cu exercitarea activității/exercitarea funcțiilor instituției,
- drepturile și obligațiile reciproce ale instituției și fondatorilor,
- perioada pentru care instituția este stabilită,
- drepturile, obligațiile și răspunderea instituției în relațiile legale/contractuale cu terții,
- responsabilitatea fondatorilor pentru datoriile instituției
- persoana care reprezintă și acționează din numele instituției și puterile sale în relațiile cu terții,

- organizarea instituției,
- numirea membrilor organului de administrare,
- termenul limită pentru aprobarea statului și pentru numirea directorului,
- modul de utilizare a surplusului de venituri și modul de acoperire a deficitului de fonduri pentru activitatea instituției,
- persoana responsabilă de instituție pînă la constituirea oficială a acesteia,
- numărul, componența și modul de selectare a membrilor organului de administrare,
- modul de selectare a directorului,
- componența și modul de selectare a membrilor comisiei de supraveghere.

Articolul 27

Persoana responsabilă de Instituție pînă la constituirea acesteia va fi desemnată la propunerea consiliului local al municipalityi fondatoare în care își va avea sediul Instituția, dacă fondatorii nu convin altfel.

Articolul 28

(4) Administrațiile publice locale fondatoare ale Instituției Publice Comune pot lua măsurile prevăzute de lege pentru a oferi condiții pentru funcționarea liberă a Instituției publice.

(5) Pentru luarea măsurilor în condițiile prevăzute de lege, consiliile locale trebuie să adopte un act identic.

(6) Actul se adoptă cu votul majorității tuturor membrilor Consiliului, în fiecare din localitățile care sunt fondatori ai Instituției Publice Comune.

6. Îndeplinirea unor funcții de către o administrație publică locală pentru și din numele unei sau mai multor administrații publice locale

Articolul 29

(1) Pentru îndeplinirea anumitor funcții ce țin de competența autorităților locale de către o administrație publică locală pentru și din numele unei sau cîtorva alte administrații publice locale, trebuie să fie încheiat un contract.

(2) Contractul prevăzut la alineatul (1) al prezentului articol va fi încheiat de primarii localităților în baza deciziilor adoptate anterior de către consiliile locale.

(3) Contractul prevăzut la alineatul (1) al prezentului articol va defini:

- Administrația locală care îndeplinește funcțiile și administrația/administrațiile locale pentru care și din partea cărora funcțiile sunt îndeplinite,
- tipul funcțiilor/competențelor,
- tipul și mărimea plății pentru îndeplinirea funcțiilor,
- perioada de îndeplinire a funcțiilor,
- condițiile și procedura de desfacere a contractului și,
- alte aspecte.

7. Unirea resurselor financiare, materiale și a altor resurse

Articolul 30

(1) Autoritățile locale își pot uni resursele financiare, materiale și alte resurse, în scopul realizării proiectelor comune în executarea competențelor lor în conformitate cu prezenta lege sau cu alte legi.

(2) Pentru unirea resurselor financiare, materiale și a altor resurse, trebuie să fie încheiat un contract.

(3) Contractul prevăzut la alineatul (2) al acestui articol se semnează de către primarii localităților care își unesc resursele financiare, materiale și de altă natură, în baza deciziilor adoptate anterior de către consiliile locale.

(4) Contractul prevăzut la alineatul (2) al prezentului articol trebuie în mod special să conțină prevederi referitoare la:

- Unitățile administrativ-teritoriale care își unesc fondurile și alte resurse,
- Tipul și suma resurselor unificate,
- Scopul pentru care resursele sunt unite,
- Modul de folosire a resurselor și administrarea lor,
- Modul de alocare a beneficiilor și riscurilor,
- Condițiile și procedurile de încetare a contractului și,
- Alte chestiuni.

IV. STIMULAREA, MONITORIZAREA ȘI FINANȚAREA COOPERĂRII INTER-MUNICIPALE

1. Stimularea cooperării inter-municipale

Articolul 31

Instrumentele pentru stimularea cooperării inter-municipale sunt:

- granturi ne-rambursabile,
- finanțarea și co-finanțarea analizelor și studiilor în domeniile de importanță pentru îndeplinirea funcțiilor în domeniile respective,
- alte instrumente prevăzute de legislație.

Articolul 32

(1) Guvernul Republicii Macedonia poate stimula financiar și să sprijine cooperarea inter-municipală între două sau mai multe municipalități în domenii de importanță și interes deosebit, pentru exercitarea funcțiilor în aceste domenii.

(2) La propunerea Ministerului Autoadministrării Locale, Guvernul Republicii Macedonia, printr-un act, stabilește funcțiile de importanță și interesul deosebit pentru care se pot aloca fonduri pentru a stimula cooperarea inter-municipală.

(3) Guvernul Republicii Macedonia poate stimula financiar și să sprijine cooperarea inter-municipală între municipalități în conformitate cu următoarele criterii de bază:

- Capacitate administrativă și financiară a municipalităților de a executa competențelor stabilite prin lege
- Beneficiile așteptate de la cooperare inter-municipală
- Numărul de municipalități implicate în cooperarea inter-municipală, și
- Fonduri adunate anterior din alte surse

(4) Criteriile detaliate pentru stimularea și sprijinirea cooperării inter-municipale vor fi reglementate printr-un act al Guvernului Republicii Macedonia, la propunerea Ministerului Autoadministrării Locale

(5) Fondurile pentru stimularea și sprijinirea cooperării inter-municipale pot fi planificate în bugetul Republicii Macedonia

2. Comisia pentru Stimularea și Monitorizarea Cooperării Inter-municipale

Articolul 33

(1) Guvernul Republicii Macedonia va stabili o comisie de stimulare și monitorizare a cooperării inter-municipale

(2) Comisia de stimulare și monitorizare a cooperării inter-municipale:

- Monitorizează formele stabilite de cooperare inter-municipale,
- Examinează și își dă avizul cu privire la raportul anual privind punerea în aplicare a cooperării inter-municipale,
- Inițiază modificarea legislației referitoare la cooperarea inter-municipală,
- Dă avizul cu privire la propunerile de acte prevăzute la Articolul 32 (2) și 32 (4) din prezenta lege,
- Publică exemple de cele mai bune practici de cooperare inter-municipale,
- Examinează alte probleme de importanță pentru cooperarea inter-municipală.

(3) Funcțiile administrative ale Comisiei prevăzute la alineatul (1) vor fi exercitate de către Ministerul Auto-administrării Locale.

Articolul 34

(1) Comisia de stimulare și monitorizare a cooperării inter-municipale este compusă din doi reprezentanți ai Ministerului Autoadministrării locale și câte un reprezentant din partea Ministerului Transporturilor și Comunicațiilor, Ministerului Mediului și Amenajării Teritoriului, Ministerului Educației și Științei, Ministerului Muncii și Politicilor Sociale, Ministerului Culturii, Ministerului Finanțelor și a Direcției de protecție și salvare.

(2) Fiecare din Consiliile de Planificare a Dezvoltării Regionale și Asociația Unităților Administrativ-Teritoriale (ZELS) vor numi câte un reprezentant în Comisie.

(3) Unul din reprezentanții Ministerului Autoadministrării Locale va fi ales președinte al Comisiei.

(4) Modul de funcționare a Comisiei va fi reglementat de Regulamentul de proceduri al acesteia.

3. Finanțarea cooperării inter-municipale

Articolul 35

Cooperarea inter-municipală va fi finanțată din:

- Bugetele locale
- Donații și sponsorizări din partea persoanelor fizice și juridice
- Alte surse de venit prevăzute de legislație.

V. EVIDENȚA COOPERĂRILOR INTER-MUNICIPALE

Articolul 36

(1) Evidența cooperării inter-municipale va fi asigurată de către Ministerul Autoadministrării Locale.

(2) Localitățile care sunt incluse în cooperări inter-municipale au obligația de a informa Ministerul Autoadministrării Locale și să prezinte o copie de pe actele pentru stabilirea cooperării inter-municipale în termen de 30 de zile de la data stabilirii cooperării.

(3) Ministerul Autoadministrării Locale va elabora conținutul formularului pentru evidența cooperării prevăzută la alineatul (1) al acestui articol și modul de ținere a evidenței.

VI. SUPRAVEGHEREA

Articolul 37

Cooperările inter-municipale stabilite sunt supravegheate de către autoritățile locale care au stabilit cooperarea.

Articolul 38

(1) Un organ de cooperare poate fi creat pentru supravegherea și coordonarea cooperării inter-municipale dintre două sau mai multe localități.

(2) Organul de coordonare poate fi creat prin actul de constituire a cooperării inter-municipale sau printr-o altă decizie separată pe parcursul cooperării.

(3) Actul sau decizia prevăzută la alineatul (2) al prezentului articol va reglementa:

- Scopul creării,
- Domeniul de activitate,
- Componența și numărul membrilor organului de coordonare,
- Perioada pentru care organul de coordonare este creat și,
- Alte aspecte de importanță pentru realizarea cooperării inter-municipale.

Articolul 39

(1) Ministerul Autoadministrării Locale va supraveghea implementarea acestei Legi.

(2) Ministerul Autoadministrării Locale va întocmi și va prezenta Guvernului Republicii Macedonia unui raport anual privind realizarea cooperării inter-municipale.

VII. PUBLICAREA ACTELOR PENTRU STABILIREA COOPERĂRII INTER-MUNICIPALE

Articolul 40

(1) Actele de constituire cooperării inter-municipale vor fi publicate în Jurnalul Oficial al localității, cu dacă legea nu prevede altfel.

(2) Contractul sau acordul pentru instituirea unei cooperări inter-municipale se publică în Monitorul Oficial al Republicii Macedonia.

VIII. DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 41

Municipalitățile care au stabilit deja cooperări inter-municipale pînă la data intrării în vigoare a prezentei legi, sunt obligate să prezinte actele lor de înființare cooperării inter-municipale Ministerului Autoadministrării Locale în termen de 30 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Articolul 42

Actele prevăzute la Articolul 32(2) și 32(4) a prezentei Legi vor fi adoptate în termen de șase luni, iar actul prevăzut la Articolul 36(3) va fi adoptat în termen de trei luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Articolul 43

Această Lege va intra în vigoare în ziua a opta după publicarea sa în Monitorul Oficial al Republicii Macedonia.